

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

La sesiunea Sovietului Suprem al U.R.S.S. În clișeu de sus: N. S. Hrușciov la tribună

PAȘI SPRE COMUNISM

Evenimentul politic nr. 1 al ultimei săptămâni constituie fără îndoială sesiunea Sovietului Suprem al U.R.S.S., care s-a ținut la Moscova între 5—7 mai a.c. Lucrările acestei sesiuni au fost așteptate cu cel mai viu interes nu numai de oamenii sovietici, ci și de opinia publică internațională.

Acum această ordine de zi este cunoscută întregii lumi, care este unanimă în aprecierea importanței excepționale a măsurilor adoptate de înaltul for al statului sovietic.

După cum se știe, în această sesiune Sovietul Suprem a adoptat legea cu privire la desființarea impozitelor percepute de la muncitori și funcționari, precum și legea cu privire la trecerea în anul 1960 a tuturor muncitorilor și funcționarilor la ziua de muncă redusă. De mare însemnătate este și măsura adoptată de Sovietul Suprem în legătură cu mărirea unității bănești sovietice prin schimbarea actualului etalon al prețurilor.

Sesiunea Sovietului Suprem l-a ales pe Leonid Brejnev președinte al Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S.

Această sesiune, care s-a ținut la începutul primăverii, se potrivește perfect — așa cum a arătat N. S. Hrușciov — cu avântul și bucuria prilejuite de primăvară. Ea reflectă grija Partidului Comunist și a guvernului sovietic pentru creșterea continuă a bunăstării poporului sovietic, confirmă încă o dată în mod convingător caracterul pașnic al politicii statului sovietic.

Traducând în viață hotărârile Congresului XXI

P.C.U.S., luptând zi de zi cu cea mai mare însoțire pentru îndeplinirea septenaliului, poporul sovietic îndeplinește sarcina mareașă de a ajunge din urmă și a depăși Statele Unite, cea mai dezvoltată țară capitalistă din punct de vedere economic. Caracterul realist al acestei sarcini nu mai poate fi contestat acum nici măcar de elemente cele mai ostile socialismului. Ritmul rapid al dezvoltării economiei sovietice constituie o bază trainică pentru ridicarea necontenită a nivelului de trai al poporului. În acest sens, hotărârile recente sesiunii a Sovietului Suprem prezintă cea mai mare importanță. Prin desființarea impozitelor asupra salariului, veniturile fiecărei familii sovietice sporesc în mod simțitor. Prin reducerea zilei de muncă, oamenii sovietici vor avea de aici înainte posibilități sporite de a beneficia de bucuriile superioare ale artei, culturii, sportului.

Asfel, pe măsura înaintării societății sovietice spre îndeplinirea marelui ei ideal, comunismul dezvoltat în fața întregii lumi înaltele sale principii umanitare, la baza cărora stă grija pentru fericirea omului.

Succesele Uniunii Sovietice exercită astfel o uriașă înviuare binefăcătoare asupra vieții și luptei tuturor popoarelor, asupra întregului proces al evoluției istorice.

Dezbătând probleme de maximă însemnătate pentru construcția economică pașnică, deputații Sovietului Suprem au ținut să reafirme încă o dată, de la această înaltă tribună, dorința de pace și colaborare internațională, care animă poporul și statul sovietic. Politica de coexistență pașnică, de destindere continuă a

cordării internaționale este urmată cu consecvență de guvernul sovietic. Opinia publică internațională apreciază în mod deosebit acest lucru, știind că între vorbe și faptele guvernului sovietic există cea mai deplină concordanță.

Cu atât mai mult încercările cercurilor agresive imperialiste din Occident de a învenina situația internațională acum, în preajma întâlnirii la nivel înalt — încercări care au fost dezvoltate pe larg în raportul lui N. S. Hrușciov și în intervențiile altor vorbitori — au stârnit opoziția opiniei publice internaționale. În numele rațiunii, în numele intereselor vitale ale umanității, glasurile lucide din întreaga lume infierează cu cea mai mare energie asemenea provocări ca zborurile de avioane americane cu misiuni de spionaj deasupra teritoriului Uniunii Sovietice.

Salutate cu entuziasm de toți oamenii sovietici, hotărârile recente sesiunii a Sovietului Suprem au trezit un puternic răsănit internațional. Ele marchează un nou pas înainte făcut de poporul sovietic pe drumul construirii societății comuniste.

„Veac nou”

Anul XVI

13 mai 1960

12 PAGINI,
1 LEU

19
(791)

Cînd savanții visează...

În accepția curentă a noțiunii, visul este mai întotdeauna asociat cu o imagine nebuloasă a unor forme și mișcări haotice și vagi, lipsite de consistență și contur precis, iar uneori chiar lipsite de sens și raționalitate. Bineînțeles că se poate visa însă, și altfel. Așa cum face de pildă pictorul înainte de a așterne pe pînă fermecătorul decor al unui lac albastru abia vibrînd în bătaia palidă a unui molcom soare de toamnă. Aci visul este clar, precis și ordonat. Dar a visa în așa fel încît rodul plăsmuirii să se exprime în abstracte integrale sau derivate, în scheme și grafice, a visa cu rigla de calcul, echerul, compasul sau hirtia de calc înainte e un lucru mai greu de înțeles.

Și totuși se poate visa și așa.

Da! Fizicienii, biologii, chimiștii, oceanografuli, oameni deprinși să verifice de mii, de sute de mii de ori, orice relație, orice amănunt, înainte de a se încredința de adevărul lor, acești oameni obișnuiți să nu creadă decît în puterea evidentei faptelor concrete și nu să se hrănească van cu iluzii, își au și ei visurile lor.

Cartea „Reportaj din secolul XXI” de M. Vasiliev și S. Gușcev, apărută recent în vitrinele librăriilor, este una din cele mai convingătoare dovezi în acest sens.

Cînd i-am zărit pentru in-

N. Vasiliev și S. Gușcev, „Reportaj din secolul XXI”, Editura Tineretului, 1960

Primii 500 de studenți la Universitatea prieteniei popoarelor

Zilele trecute, ziarul „Pravda” a publicat un interesant articol semnat de profesorul S. Rumianțev, rectorul Universității prieteniei popoarelor.

Uniunea Sovietică — a arătat S. Rumianțev — se poate ca o datorie internațională a ei să contribuie pe toate căile la lichidarea inapoierei culturale și economice a fostelor țări coloniale și dependente, la înflorirea economică și culturală a popoarelor care și-au dobîndit independența de stat. Uniunea Sovietică nu se mărginește să acorde ajutor economic și tehnic țărilor slab dezvoltate, ci le ajută și în dezvoltarea sistemului lor de învățămînt. Astfel, în India, Birmania, Indonezia, Guineea se construiesc, cu ajutorul U.R.S.S., institute tehnice de învățămînt superior. Oameni de știință sovietici predau într-un număr de universități de peste hotare. În institutele sovietice studiază zeci de mii de tineri și tinere din întreaga lume, care devin buni specialiști. Ceea ce a și făcut ca în multe țări dorința de a studia în Uniunea Sovietică să dobîndească un caracter de masă.

Vestea înființării Universității prieteniei popoarelor a impresionat, a bucurat profund tineretul din întreaga lume. Cuvîntarea rostită de tovarășul N. S. Hrușciov la Universitatea din Djokjakarta a stîmmit un mare torent de scrisori nu numai din Asia, Africa și America Latină ci și din țările de democrație populară, din statele capitaliste din Europa și America. S-au primit peste 2.000 de scrisori din 72 de țări.

Un tînar din Guineea, de pildă, dorește să se înscrie la Universitatea prieteniei popoarelor ca să devină inginer. El a scris că în Republica Guineea există nenumărate zăcăminte de fier, cărbune, petrol, diamante și că dorește să devină un bun specialist spre a contribui la crearea unei industrii naționale proprii.

Din îndepărtata Panama a venit o emoționantă scrisoare semnată de o fată de 16 ani. „În țara mea — a scris autoarea scrisorii — învățămîntul superior e un privilegiu al claselor avute; cei săraci nu se pot nici măcar gîndi la așa ceva. Doresc să studiez la această universitate spre a înțelege mărețele realizări ale poporului sovietic și a-mi închina activitatea poporului meu...”

Tineri și tinere din Nigeria, Coasta de Fildeș, Algeria, Siria, Liban, Irak, India, Indonezia, Japonia, Tanganika și din alte țări salută cu entuziasm înființarea universității. Crearea Universității prieteniei popoarelor exprimă limpede spiritul de solidaritate internațională și de internaționalism de care e animat poporul sovietic.

Activitatea Universității se va lărgi treptat. Anul acesta vor studia la facultatea de pregătire 500 de studenți. În anii următori vor începe să funcționeze principalele facultăți. Peste patru ani, vor urma cursurile universității circa 3-4.000 de studenți.

A. B.

Salut revistei „Nor Ghiank”

S-au împlinit zece ani de la apariția revistei în limba armeană „Nor Ghiank”.

Oamenii muncii de naționalitate armeană din țara noastră apreciază această publicație care, număr de număr, le înfățișează marile realizări pe care, sub conducerea înțeleaptă a partidului, poporul român le-a obținut în toate domeniile construcției socialiste. Revista acordă o atenție deosebită popularizării politicii marxist-leniniste a partidului nostru, înfățișează în mod viu marile drepturi și libertăți pe care statul nostru democrat-popular le asigură oamenilor muncii romîni și celor aparținînd minorităților naționale. Cititorii apreciază preocuparea redacției revistei de a asigura o informare amplă asupra felului cum oamenii muncii de naționalitate armeană muncesc și luptă cot la cot cu oamenii muncii romîni și cu cei aparținînd minorităților naționale, pentru înfăptuirea politicii partidului de înflorire a patriei, de ridicare continuă a nivelului material și cultural de țăraș al celor ce muncesc.

Răspunzînd interesului viu al cititorilor, revista „Nor Ghiank” publică cu regularitate materiale despre mărețele realizări ale Uniunii Sovietice, despre înflorirea fără seamăn a tuturor republicilor sovietice-surori, acordînd o atenție specială informării cititorilor săi despre viața și înfăptuirile remarcabile ale Armeniei Sovietice.

Cu ocazia împlinirii a zece ani de apariție, „Veac nou” adresează un călduros salut colectivului redacțional al revistei „Nor Ghiank”, urîndu-i să obțină noi succese în muncă.

„Veac nou”

aștri. Cu ajutorul rețelelor de înaltă frecvență orașele vor fi luminate de suri artificiale. Pămîntul își va schimba complet înfățișarea. Pustiurile se vor transforma în cîmpii roditoare. Clima întregului glob va fi schimbată prin dirijarea curenților maritimi calzi. Cele două regiuni înghețate: Arctica și Antarctica vor fi treptat încălzite. Biologia va cunoaște un uriaș salt înainte; bolile nu vor mai constitui pentru omenire decît o tristă amintire, cancerul va fi vindecat mai ușor decît se lecuieste astăzi un guturai.

Desigur, în aceste citeva fugare însemnări nu am putut schița toată perspectiva pe care savanții sovietici o văd deschizîndu-se astăzi omenirii. Esențial este, însă, faptul că după lectura cărții celor doi ziarîști sovietici rămînem perfect încredințați că ipotezele formulate de savanții sovietici nu sînt utopii ci pot fi pe deplin transpuse în practică în viitorii 50-60 de ani. În același timp, un merit deosebit al „Reportajului din secolul XXI” îl constituie faptul că această carte a celor doi ziarîști sovietici nu este numai destăinuirea visurilor unor oameni de știință ce și-au pus cunoștințele și talentul în slujba omenilor, ci și un vibrant și fierbinte apel la pace între popoare.

V. Mogleșcu

Și ei visează să exploreze Luna...

● La Muzeul de arte plastice „A. S. Pușkin” din Moscova s-a deschis o mare expoziție de pictură engleză. Cele peste 140 de tablouri cuprind pictură engleză din anul 1700 și pînă în zilele noastre. Cele mai multe lucrări sînt semnate de Hogarth, Reynolds, Gainsborough, Constable și Turner.

● În cursul acestui an, editura „Sovetski pisatel”, care a împlinit recent 25 de ani de existență, va publica 430 de titluri de cărți într-un tiraj de 13 milioane exemplare. Dintre lucrările ce urmează a fi editate cităm volumul de reportaje „Aproape și departe” de Boris Polevoi, „La începutul vîștii” de Samuel Marșak, romanul „Focul” de Konstantin Fedin, lucrarea „Scritorul, arta, timpul” (ediția doua) de același autor, „Inspirație și măiestrie” de Vera Inber ș. a.

Un loc foarte important în planul editurii este rezervat lucrărilor de critică literară — 50 de lucrări. Problemele estetice marxist-leniniste și ale realismului socialist vor fi abordate în lucrările „Marxism-leninismul despre literatură și artă” de B. Riurikov, „Problemele realismului” de V. Dneprov, „Artistul și poporul” de N. Șamota, „Idei, caractere, conflicte” de E. Gorbunova și altele

● Numărul pe aprilie al revistei americane „Saturday Review” cuprinde un articol al scriitorului Alexandr Ceakovski despre literatura sovietică. Articolul a stîmmit un puternic ecou printre cititorii americani. Astfel, o învățătoare din California a scris redactorului șef al revistei: „Sînt de acord cu fiecare cuvînt din articolul d-lui Ceakovski. De multă vreme am spus că singura posibilitate pentru menținerea păcii este stabilirea colaborării cu rușii...” La rîndul ei, cititoarea Evelyn Elloy a scris: „Mulțumesc pentru publicarea articolului lui A. Ceakovski...”

● Poetul Alexandr Tvardovski a terminat recent poemul „Dincolo de zare” care, așa cum arată „Literaturnaia gazeta”, înseamnă un important eveniment literar al anului 1960. Poemul a apărut în ultimul număr al revistei „Novii mir”.

● Pe lîngă Universitatea din Lvov s-a deschis recent o expoziție originală: expoziția cuprinde lucrările pictorului amator Stepan Mihailovici Krivoruciko, candidat în științe filologice. Cele peste 140 de lucrări, în special peisaje în ulei, înfățișează locuri pitorești din Lvov, Kiev, Harkov, țărmurile Niprului și Mării Negre etc. Ele dovedesc talent și multă dragoste pentru tînurile natale.

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația: București, Str. Ion Ghica, 5 telefon 13.03.10.

ABONAMENTE:

pe 3 luni, 18 lei; pe 6 luni, 20 lei; pe un an 40 lei.

Poporul sovietic își făurește fericirea
desen de Viktor Soloviev

Prima țară în care se desființează impozitele

de ION TULPAN
adjunct al ministrului Finanțelor

La 7 mai a.c. sesiunea Sovietului Suprem al U.R.S.S. a adoptat legea cu privire la desființarea impozitelor percepute de la muncitori și funcționari.

Ca rezultat al desființării impozitelor, veniturile muncitorilor și funcționarilor din U.R.S.S. vor crește cu aproximativ 74 miliarde de ruble anual.

Prin adoptarea acestei legi, Uniunea Sovietică devine prima țară în care nu vor mai exista impozite de la populație și, totodată, țara cu cea mai scurtă zi de muncă din lume. Visuri de veacuri ale oamenilor muncii se transformă astfel, sub ochii noștri, în realitate.

Nu întâmplător aceste măsuri se înfăptuiesc, pentru prima dată în lume, în Uniunea Sovietică, în țara socialismului victorios. Sub conducerea gloriosului său partid marxist-leninist, poporul sovietic a atins csemenea culmi și a înfăptuit transformări atât de grandioase în toate domeniile vieții economice și social-politice, încât Uniunea Sovietică a avut posibilitatea să intre într-o nouă perioadă a dezvoltării sale, perioada construcției desfășurate a societății comuniste.

În perioada de trecere de la capitalism la socialism, impozitele de la populație au îndeplinit în Uniunea Sovietică un rol deosebit de important în lupta pentru îngrădirea și lichidarea sectorului capitalist din economie, pentru dezvoltarea și întărirea sectorului socialist.

După victoria socialismului, ca urmare a lichidării relațiilor de producție capitaliste și a schimbării structurii de clasă a societății, importanța impozitelor de la populație ca sursă de venituri bugetare a scăzut simțitor. În condițiile dominației absolute a proprietății socialiste asupra mijloacelor de producție și a lichidării proprietății capitaliste, principala sursă de alimentare a părții de venituri a bugetului de stat al U.R.S.S. o constituie veniturile întreprinderilor socialiste.

Pe măsura dezvoltării economiei naționale și a creșterii veniturilor întreprinderilor socialiste, au sporit și vărsămintele acestora la bugetul de stat. Această a permis Partidului Comunist și Guvernului Sovietic să ia în decursul anilor măsuri îndreptate spre reducerea impozitelor de la populație, care au ajuns să reprezinte o parte tot mai puțin însemnată din veniturile oamenilor muncii.

Astăzi, poporul sovietic a intrat în acea fază istorică de dezvoltare când munca sa practică de fiecare zi este îndreptată spre transformarea socialismului în comunism, când se creează toate condițiile materiale și spirituale ale comunismului. Planul septenal adoptat de Congresul al XXI-lea al P.C.U.S. constituie o etapă deosebit de importantă pe calea construcției desfășurate a comunismului.

Succesele obținute în primul an al construcției desfășurate a societății comuniste în U.R.S.S., perspectivele ce se întrevăd de pe acum în legătură cu îndeplinirea planului septenal, creează asemenea posibilități pentru sporirea acumulării, încât reproducția socialistă largită și creșterea continuă a nivelului de trai al populației să poată fi asigurate exclusiv pe seama acumulărilor bănești ale întreprinderilor socialiste. În aceste condiții, după cum a arătat N.S. Hrușciov încă la Congresul al XXI-lea al P.C.U.S. „perceperea impozitelor de la populație nu este determinată ca o necesitate n-și din punctul de vedere al importanței lor de clasă, cum era în trecut în vederea limitării veniturilor elementelor capitaliste, nici din punctul de vedere al asigurării veniturilor bugetului de stat al U.R.S.S.”.

În baza legii adoptate de Sovietul Suprem la 7 mai a.c., desființarea impozitelor de la populație se va înfăptui în etape începând de la 1 octombrie a.c. și până în anul 1965. Se vor desființa mai întâi impozitele percepute de la muncitorii și funcționarii cu venituri relativ mici, urmând ca treptat să înceteze perceperea impozitelor de la toți oamenii muncii.

După desființarea impozitului pe venit, salariul net a 59.400.000 de persoane va crește cu întreaga sumă pe care ele o plăteau ca impozit, iar salariul citorva milioane de persoane va spori în medie

cu o sumă egală cu aproximativ jumătate din impozitul pe care îl plăteau. Numai pentru un mic număr de salariați, salariul nu va fi sporit.

Simultan cu desființarea impozitului pe venit, va fi desființat definitiv impozitul pe celibat și impozitele speciale percepute de la cetățenii fără familie și cetățenii cu familie puțin numeroasă, indiferent de mărimea veniturilor.

Desființarea impozitelor percepute de la muncitori și funcționari va duce la micșorarea decalajului dintre salariile mari și cele mici prin ridicarea salariilor mici la nivelul celor mijlocii și a celor mijlocii la nivelul celor mari.

Desființarea impozitelor și reducerea zilei de lucru fără micșorarea salariului, ci concomitent cu creșterea veniturilor oamenilor muncii, va spori puterea de cumpărare a populației sovietice. Pentru a răspunde cererii solvabile crescînde, s-au prevăzut măsuri pentru lărgirea continuă a producției bunurilor de consum.

Măsurile adoptate de Sovietul Suprem al U.R.S.S. cu privire la desființarea impozitelor percepute de la populație și reducerea zilei de lucru au o însemnătate nu numai națională, ci și internațională.

Cu mulți ani în urmă, în primii ani ai existenței Puterii Sovietice, Lenin a subliniat faptul că mărimea operă de construcție economică pe care o înfăptuiesc oamenii sovietici are o adîncă însemnătate internațională, că fiecare pas înainte făcut de Puterea Sovietică pe calea construcției economice are un răsunet adînc în întreaga lume. Cuvintele lui Lenin sînt astăzi mai actuale decît orîcînd!

Desființarea impozitelor de la populație, reducerea zilei de muncă, constituie încă o dovadă convingătoare a forței vitale de neînvinș a socialismului, a incontestabilei sale superiorități economice și sociale asupra capitalismului care și-a trăit traiul.

În contrast cu măsurile luate în Uniunea Sovietică, în țările capitaliste o trăsătură caracteristică a etapei actuale este creșterea nestăvilită a impozitelor percepute de la populație, înăsprirea exploatarei oamenilor muncii.

În epoca imperialismului, creșterea impozitelor a atins în lumea capitalistă proporții necunoscute în trecut, în special în legătură cu sporirea considerabilă a cheltuielilor militare și cu umflarea aparatului de stat, a aparatului de reprimare și de influențare ideologică a maselor.

Aproape două treimi (64 la sută) din cheltuielile bugetare ale S.U.A. sînt destinate scopurilor militare. Este suficient să arătăm că în condiții de pace, cheltuielile militare ale S.U.A. au crescut în decursul ultimului deceniu de la 13 la 46 miliarde dolari, deci de 3,5 ori, adică mai mult decît în cel de al doilea război mondial (în perioada 1942-1946 cheltuielile militare ale S.U.A. au însumat 288 miliarde dolari).

Cursa înarmărilor este principala cauză a creșterii poverii impozitelor aruncate pe umerii oamenilor muncii. În S.U.A., numai în perioada 1939-1957, impozitele percepute de la populație au crescut aproape de 17 ori, ajungînd la 80,7 miliarde dolari. Impozitele percepute de la populație constituie în prezent două treimi din totalul bugetului federal.

Astăzi ca și acum un veac, rămîne pe deplin valabilă caracterizarea făcută de Marx, în sensul că impozitele constituie temelia economică a statului burghez, că ele reprezintă expresia economică a statului în condițiile capitalismului.

Poporul nostru urmărește cu adîncă bucurie realizările strălucite ale Uniunii Sovietice. În aceste realizări, oamenii muncii din țara noastră vîd o imagine luminoasă a propriului lor viitor, o sursă nepuizabilă de încredere în justetea drumului indicat de partid, o sursă de însuflețire pentru îndeplinirea sarcinilor construcției socialiste.

Pagini de istorie

Marile bulevarde moscovite vibrează permanent din zori și pînă tîrziu după miezul nopții. Mișcarea neobișnuit de rapidă absoarbe oameni și vehicule. Pietonii coborînd din metrou, păsînd peste pragul magazinelor, al caselor de locuit și al instituțiilor se încadrează deodată, se supun imediat ritmului amețitor al străzii, devenind un element din peisajul marilor artere de circulație. Zgomotele vehiculelor, glasul pietonilor, sunetele megalofonelor se pierd în simfonia — generală a străzii, care are aici tonurile și accentele sale proprii, cu totul originale.

Dar în aceeași vreme, marile bulevarde moscovite se dovedesc extrem de sensibile la recepționarea fiecărui mesaj cu valori certe din viața social-politică internă și internațională. În asemenea zile, vibrația străzilor se completează cu tonuri și nuanțe noi, de îndată se zăresc, atrăgîndu-și atenția și silindu-se să mediteze mai îndeaproape asupra evenimentelor în discuție. În asemenea împrejurări, ai impresia că strada a devenit o uriașă bandă de magnetofon ce înregistrează și exprimă cu maximă fidelitate părerile și atitudinile oamenilor în raport cu problema în discuție.

Așa s-a întîmplat cu evenimentele prilejuate de recenta sesiune a Sovietului Suprem al U.R.S.S. În dimineața acelei zile, bulevardele își trăiau viața obișnuită pînă în clipa cînd a devenit cunoscut discursul rostit de N. S. Hrușciov. Atunci, într-o singură clipă, ceva s-a schimbat. O transformare greu de deșințat imediat, dar nu mai puțin evidentă. Megalofonele, chioscurile cu ziare, vitrinele în care sînt așezate acestea, adunau în jurul lor mari grupuri de oameni. În trenurile metroului, ca și în autobuze, atenția era concentrată spre aceleași evenimente. Milioane de moscoviti își înrușiau privirile, de la mari depărțări, în același locar: sala de ședințe a Sovietului Suprem. Și în această împrejurare, unitatea dintre partid, guvern și popor, avea un înțeles absolut concret.

Farmecul moscovitilor se compune din cel puțin două elemente principale: modestia și naturalitatea în raporturile dintre ei și față de tot ceea ce se înfăptuiește în orașul lor și pe întreg cuprinsul Uniunii Sovietice. Tot ceea ce pentru noi este grandios și stîrnește uimire, pentru moscoviti este un lucru natural, decurgînd din ordinea firească a lucrurilor. Marile evenimente pe care le trăiau, reducerea zilei de lucru și desființarea impozitelor, erau privite în același fel. Această stare însă, nu excludea deloc interesul și pasiunea adevărată pentru transformările anunțate de la tribuna Sovietului Suprem.

Dacă sesiunea Sovietului Suprem ne-a surprins la Moscova chiar în clipa deschiderii, cînd oamenii sovietici luau deabia cunoștință de raportul lui N. S. Hrușciov, la Leningrad am pososit atunci cînd evenimentele ajunseseră în faza comentariilor. Aici, în orașul unde istoria, mai veche și mai nouă, se poate citi pe zidurile clădirilor și se poate învăța din pietele cu rezonanța marilor întîmplări, dezbaterile Sovietului Suprem căpătau imediat adîncimea și perspectiva timpului. Ele se orînduiau, fără dificultate, în ordinea faptelor revoluționare, al căror leagăn a fost orașul lui Lenin.

Desigur că fiecare dintre noi era tentat să consemneze, în primul rînd, însemnătatea economică și avantajele materiale care decurg din măsurile anunțate. Dar nimeni nu putea uita totuși că, dincolo de acestea, consecințele sociale vor fi tot atât de importante. Pentru că desființarea impozitelor, de pildă, va micșora decalajul dintre salariile muncitorilor și funcționarilor cu salariile cele mai mari și a acelor cu salariile cele mai mici, pentru că comunismul începe a se deșințu nu numai în raporturile materiale, ci și în noi raporturi sociale.

În preajma sesiunii Sovietului Suprem a avut loc incidentul binecunoscut cu avionul american care s-a soldat cu o gravă înfrîngere pentru cercurile războinice din S.U.A. și din alte state capitaliste. Opinia publică sovietică s-a dovedit deosebit de sensibilă la tot ceea ce ține de acest incident, începînd cu latura tehnico-materială și terminînd cu implicațiile lui politice în viața internațională. Doborîrea avionului de spionaj cu o singură rachetă, a fost de natură să întărească și mai mult sentimentul marelui forțe de care dispune Uniunea Sovietică. În aceeași vreme, cetățenii sovietici și-au manifestat indignarea față de încercările de a încorda acum, în preajma conferinței la nivel înalt, atmosfera „războiului rece” cu toate consecințele cunoscute.

În zilele acelea, viața social-politică a țării sovietice a cunoscut o stare de efervescentă creatoare, ale cărei caracteristici principale desînesc de pe acum contururile inedite, pentru noi, ale societății comuniste. Decretele și hotărîrile Sovietului Suprem sînt fiile compacte din manualul de istorie contemporană.

Paul Granea

Moscova — Leningrad, mai 1960.

Moscova, 6 mai. — Locuitorii Capitalei sînt nerăbdători să citească expunerea lui N. S. Hrușciov

SPRE CEA MAI SCURTĂ ZI DE LUCRU

Crearea bazei tehnico-materiale a comunismului și scurtarea zilei și săptămânii de lucru, ce se înfăptuiește în Uniunea Sovietică, nu sînt fapte care coincid numai în timp, ci constituie fapte organice, întim legate între ele. Determinată nemijlocit de creșterea constantă a productivității muncii, reducerea zilei și săptămânii de lucru corespunde ritmului înalt de dezvoltare a forțelor de producție ce a fost atins pe temeiul introducerii pe scară foarte largă a tehnicii celei mai noi, pe temeiul progreselor realizate în domeniul mecanizării complexe și automatizării producției, al chimizării și electricizării proceselor tehnologice.

Istoricile Congrese al XX-lea și al XXI-lea al P.C.U.S., care au adus o contribuție atât de importantă la lămurirea căilor și mijloacelor construirii societății comuniste, au acordat o deosebită însemnătate și scurtării zilei și săptămânii de lucru. Hotărârile lor sînt traduse în viață, metodic și în termenele fixate. În ultimii ani au trecut la ziua de muncă de 7 ore muncitorii și tehnicienii întreprinderilor din cele mai importante ramuri de producție. În ultimul trimestru al anului trecut, a început trecerea la ziua de muncă de șapte și șase ore a salariaților din industria construcțiilor de mașini.

În total, la 1 aprilie 1960, în Uniunea Sovietică 16 milioane de salariați lucrau șapte și șase ore pe zi. Conform graficului stabilit în septembrie 1959, pînă la sfîrșitul anului în curs, alte 43 de milioane de salariați vor trece la ziua de lucru redusă.

Reducerea timpului de lucru cu o oră, respectiv cu două ore pentru unele categorii de muncitori, înseamnă că în decurs de un an cei ce prestează ziua de muncă redusă obțin cam 50 de noi zile libere, pe lângă cele de care se bucurau pînă acum.

Toate acestea nu constituie, însă, decît primele etape ale unui proces în plină desfășurare, al cărui țel este obținerea celei mai scurte zile și săptămâni de lucru. Fazele următoare ale acestui proces sînt de pe acum fixate.

La sfîrșitul acestui an chiar, durata medie a săptămânii de lucru va fi ce mai puțin de 41 de ore. În 1962 se va introduce săptămîna de lucru de 40 de ore, iar cu începere din 1964 se va trece treptat la ziua de lucru de șase și de cinci ore, adică la săptămîna de lucru de 30-35 ore.

Bineînțeles, măsuri de asemenea amploare nu se înfăptuiesc, fără a se crea, în același timp, condițiile organizatorice și tehnice menite să asigure, cu toată reducerea zilei de lucru, creșterea planificată a producției și a productivității muncii.

Și, într-adevăr, experiența întreprinderilor din ramurile industriei grele care au trecut mai de mult la ziua de lucru redusă arată că scurtarea timpului de muncă a fost însoțită de o creștere a producției. Iată, de pildă, ce s-a întâmplat în industria carboniferă. Producția de cărbune a crescut în 1959, față de 1956 cînd în această industrie se lucra 8 și 7 ceasuri, cu 18 la sută; în cursul anului trecut, minerii au dat peste plan nu mai puțin de 4,3 milioane tone cărbune. Și iată ce s-a petrecut și în metalurgia ferosă. Producția de oțel, ramură în care de asemenea s-a trecut la ziua de muncă redusă, a crescut în 1959 cu 23 la sută față de 1956, oțelarii dînd patriei sovietice 890.000 de tone de oțel peste plan.

Și mai limpede încă, efectele economice ale scurtării zilei de lucru sînt arătate de creșterea productivității muncii. În industria carboniferă, productivitatea pe cap de muncitor a reprezentat în 1959, 126 de procente față de cea din anul 1956, considerată egală cu 100. În ramura metalurgiei grele, productivitatea a atins, în 1959, 128 la sută față de același an 1956, iar în industria chimică 135 la sută.

Apte ca cele de mai sus nu pot fi explicate, desigur, altfel decît prin împrejurarea că scurtarea zilei de lucru, și deci prelungirea timpului liber de care dispune muncitorul sovietic, îi îngăduie să-și dezvolte aptitudinile fizice și intelectuale, îi îngăduie să-și ridice și mai mult nivelul tehnico-cultural, ceea ce contribuie la mărirea eficacității muncii sale. În condițiile creării bazei tehnico-materiale a comunismului, scurtarea zilei de lucru, fapt care a devenit posibil mulțumită dezvoltării forțelor de producție și creșterii productivității muncii, devine, la rîndul ei, un factor al creșterii productivității muncii. Ușurînd munca și făcînd-o să devină o necesitate vitală productivă, ziua și săptămîna de lucru din ce în ce mai reduse, însoțite de creșterea continuă a nivelului de trai, prefigurează acea societate, societatea comunistă, în care personalitatea umană va căpăta posibilitatea unei dezvoltări armonioase și nelimitate.

Ce răsunațoare desmîntire dau realitățile sovietice ipocriților moralisți burghezi care își ascund dorința de a storcea cît mai mari profituri prin pretinsa „teamă” că scurtarea zilei de lucru a muncitorilor exploatăți de ei ar duce la scăderea... moralității! Muncitorii sovietici dau dovadă că știu să folosească timpul liber prelungit de care dispun, pentru a se bucura de toate posibilitățile pe care le oferă societatea socialistă. Peste 4 milioane de oameni îmblînd actualmente munca în producție cu învățătura în școlile tehnice sau institute. În fiecare an, alți 2,5 milioane de muncitori își însușesc profesii suplimentare. Cinci milioane de muncitori și funcționari folosesc diferitele forme de ridicare a calificării profesionale. În viața salariaților sovietici, cartea, ziarul, radioul, televiziunea, cinematograful, clubul, stadionul, ocupă locul justificat de calitatea satisfacțiilor intelectuale și estetice pe care aceste mijloace de culturalizare și destindere le oferă.

Măsurile luate pentru scurtarea zilei și săptămînii de lucru, își capătă întreaga semnificație dacă le privim în legătură cu efortul concomitent care se depune pentru a se asigura populației serviciile necesare statornicirii unei vieți tot mai frumoase și mai îmbelsugate. O simplă amintire a unor fapte ca extraordinara amplificare a construcției de locuințe, ca îmbunătățirea continuă a alimentației publice, ca lărgirea sistemului de școli-internate și școli cu orar prelungit, ca sporirea producției de articole de uz casnic și cultural evoca cadrul general în care se înscrie o cucerire — ca scurtarea zilei și săptămînii de lucru. În acest cadru, mulțumită unor asemenea cuceriri, se formează acel „înalt nivel de conștiință a tuturor cetățenilor societății socialiste — de care vorbea N. S. Hrușciov — se transformă și întreaga viață spirituală a societății, se schimbă omul însuși, se formează concepția lui comunistă despre lume”.

V. Dascălu

Un aspect din sala Kremlinului, în timpul Sesiunii Sovietului Suprem

Mărirea etalonului rublei

Una din hotărârile importante, adoptată la sesiunea Sovietului Suprem al U.R.S.S., a fost mărirea unității bănești sovietice, prin schimbarea actualului etalon al prețurilor.

Ce a făcut necesară această măsură?

Uniunea Sovietică dispune de o valută forte și de un sistem monetar stabil, care permite să se realizeze cu succes organizarea planificată a circulației monetare în țară și care contribuie astfel la folosirea eficace a resurselor materiale și de muncă.

Succese importante pe linia întăririi continue a circulației monetare au fost dobîndite în anii de după război, cînd pe baza sporirii producției industriale și agricole, a creșterii venitului național, s-a intensificat circulația mărfurilor cu amănuntul, au crescut considerabil veniturile reale ale populației și puterea de cumpărare a rublei.

Îndeplinirea și depășirea sarcinilor planului septenal duc la sporirea continuă a volumului producției și circulației produselor în țară. Dacă înainte de Marele Război pentru Apărarea Patriei volumul producției globale, al circulației mărfurilor, fondul de salarii se exprimau în miliarde și zece de miliarde de ruble, acum acești indici sînt exprimați în sute de miliarde și trilioane de ruble. În prezent producția industrială globală a Uniunii Sovietice se apropie de 1 trilion și jumătate de ruble, iar la sfîrșitul septenarului va fi de peste 2 trilioane de ruble. Circulația mărfurilor cu amănuntul va fi în 1965 de peste 1 trilion de ruble. Bugetul de stat al U.R.S.S. va atinge în 1965 cifra de 1 trilion de ruble.

Toți acești factori au făcut să devină necesară mărirea rublei, sporirea conținutului ei în aur și revizuirea etalonului prețurilor.

Ținînd seama de toți acești factori, Sovietul Suprem al U.R.S.S. a adoptat hotărîrea ca, începînd cu anul 1961, etalonul rublei să se mărească de 10 ori și în consecință să se pună în circulație bani noi. Astfel conținutul în aur fin al rublei va fi, începînd de la 1 ianuarie 1961, de 222,168 mgr aur fin (față de conținutul actual de 22,2168 mgr aur fin), iar o rublă va reprezenta 2,5 dolari S.U.A. (față de 0,25 dolari S.U.A. în prezent).

Trebuie subliniat faptul că această măsură nu va provoca nici un fel de pagube nici populației, nici statului. Mărirea unității bănești înseamnă reducerea de 10 ori față de actualul nivel a tuturor prețurilor de achiziționare a mărfurilor cu ridicata și cu amănuntul, precum și a plăților percepute în schimbul serviciilor prestate pentru populație: chiria pentru locuințe și taxele comunale, taxele pentru toate tipurile de transport, pentru telecomunicații, costul biletelor de teatru, de cinematograf etc.

Totodată vor fi recalculat, conform aceleiași raport de 10 la 1, toate veniturile bănești ale populației obținute de la stat, de la întreprinderile de stat și cooperatiste, de la organizații și colhozuri sub formă de salarii, cîștiguri ale colhoznicilor, pensii, ajutoare, burse etc.

În condițiile noulor prețuri, oamenii sovietici vor putea cumpăra din salariu și din celelalte venituri aceeași cantitate de mărfuri pe care o achiziționau pînă acum, vor avea posibilitatea să plătească același volum de servicii prestate de întreprinderile și organizațiile comunale, de transporturi, de spectacole etc., ca și înainte de modificarea etalonului prețurilor. Totodată întreaga tehnică a plăților și calculelor se va simplifica într-o măsură considerabilă. Oamenii sovietici își vor face mai ușor socotelile la cumpărarea mărfurilor și la plata serviciilor, se va îmbunătăți sistemul de deservire a populației de către întreprinderile comerciale etc. Prin aplicarea noulor prețuri va lua amploare folosirea automatelor în comerț. Într-un cuvînt aceste măsuri vor fi atît în avantajul economiei naționale sovietice, cît și al oamenilor muncii.

Schimbarea banilor cu alții noi — atît a bancnotelor, cît și a monedelor divizionare aflate în circulație — se va realiza în același raport potrivit căruia se recalculează prețurile și veniturile populației: o rublă nouă pentru 10 ruble vechi.

Pentru ca schimbul să se facă în condiții optime s-a fixat o perioadă de timp îndelungată, și anume 3 luni. Ea este pe deplin suficientă pentru ca toți cetățenii U.R.S.S. să-și poată schimba banii. În perioada aceasta se vor afla în circulație atît banii vechi, cît și banii noi. La plata mărfurilor și serviciilor, banii vechi vor fi primiți în raportul de 10 ruble vechi pentru o rublă nouă, ceea ce va îngădui întregii populații să schimbe integral, fără nici un fel de restricții și pierderi, toate bancnotele vechi și moneda divizionară de care dispune.

În același raport urmează să fie recalculat toate depunerile de economii ale populației. Întrucît cu o rublă nouă populația va putea cumpăra aceeași cantitate de mărfuri pe care o cumpăra anterior cu 10 ruble vechi, valoarea reală a economiilor bănești se va menține integral.

Aceste măsuri se înfăptuiesc în condițiile unui mare avînt economic, în condițiile unei revoluții monetare stabile și sînt rezultatul succelor urlașe obținute de poporul sovietic sub conducerea P.C.U.S. în opera de construire a societății comuniste.

SEZONUL TURISTIC 1960

Uniunea Sovietică este vizitată în cursul întregului an de turiști din aproape toate țările lumii. Odată cu venirea primăverii, numărul lor crește considerabil. Așa dar, să considerăm luna mai drept începutul sezonului turistic 1960 și să vedem ce va oferi el nou, miilor de vizitatori ai Uniunii Sovietice.

Firește, vom începe cu formalitățile. Ele s-au simplificat mult în ultima vreme. Între Uniunea Sovietică și o serie de țări există o înțelegere pe baza căreia turiștii nu mai au nevoie de viză. Recent, a fost desființată viza pentru turiștii care sînt în tranzit prin Uniunea Sovietică.

Sînt binecunoscute condițiile de confort care sînt asigurate turiștilor. În ultimii ani au fost construite și reamenajate numeroase hoteluri, înzestrate după ultimul cuvînt al cerințelor moderne. Între anii 1960—1965, în peste 50 de centre turistice se vor construi hoteluri și pensiuni, cu o capacitate de peste 42.000 de locuri. De-a lungul șoselelor principale ale țării se vor construi garaje, stații de benzină, ateliere de reparații și alte servicii indispensabile persoanelor care călătoresc cu automobilele și autobuzele. Se va mări și suprafața stațiilor de parcare dispuse în împrejurimile orașelor, pe malul rîurilor și lacurilor pitorești ale Uniunii Sovietice.

Avioanele „Aeroflotului” și ale companiilor străine fac acum curse pe 23 de linii internaționale, legînd Uniunea Sovietică cu toate țările europene și multe țări din Asia. Pe liniile interne și internaționale ale U.R.S.S. circulă avioanele moderne de mare viteză TU-104, An-10, Il-18. În cursul anului 1960 li se va adăuga și gigantul aerian TU-114, care poate parcurge fără escală o distanță de peste 10.000 de kilometri.

Moscova este legată prin linii ferate directe de Berlin, Varșovia, Helsinki, Viena, Sofia, București, Pekin, Ulan-Bator și alte orașe din Europa și Asia. Începînd cu luna mai vor intra în circulație trenuri directe Moscova-Paris și Moscova-Londra, iar mai tîrziu — Moscova-Roma.

În cursul anului 1960 se va mări numărul navelor sovietice de pasageri care navighează pe liniile maritime internaționale. Totodată, se vor deschide două linii noi: Odesa—Marsilia și Odesa—Veneția.

„Inturist” a stabilit itinerariile turistice care cuprind 70 de orașe din toate cele 15 republici unionale ale U.R.S.S. Itinerariile sînt alcătuite în așa fel, încît să ofere vizitatorilor o imagine completă a vieții poporului sovietic, a dezvoltării economiei, culturii și științei în U.R.S.S.

În 1960 turiștii vor putea vizita Caucazul de nord cu vestitele lui stațiuni Kislovodsk, Piatigorsk, Essentuki, Mineralnii Vodi. La Soci, Ialta, Suhumi, Batumi se va mări capacitatea hotelurilor. Cel ce se interesează de agricultura sovietică vor putea vizita ținutul Krasnodar care, după cum se știe, se află în întrecere cu statul american Yowa. În afară de itinerariile turistice tradiționale, turiștii vor putea vizita centre mai îndepărtate ca Așhabadul, în Turkmenia, sau Stalınabadul, în Tadjikistan, ca și orașele Tașkent, Alma-Ata, Buhara, Samarkand și alte centre din Asia centrală.

Itinerariile propuse de „Inturist” nu sînt exclusive. Prin intermediul firmelor care au contracte cu „Inturistul” (iar numărul lor în întreaga lume trece de 300) fiecare turist își poate alcătui itinerariul dorit, fixînd totodată durata șederii, mijlocul de transport și celelalte detalii legate de călătorie.

Toate aceste măsuri vor contribui la intensificarea schimbului de turiști, la o și mai mare apropiere între popoarele sovietice și celelalte popoare din lume.

L. C.

Leningrad, Piața palatului de iarnă.

Un articol din ziarul „Krasnaia zvezda”
despre pilotul-spion american

Fapte, numai fapte

Așa dar, crima a fost pedepsită. Piratul aerian care s-a furizat în văzduhul nostru, a fost doborît. Doborît de minunata rachetă sovietică. De la prima lovitură, atît de precisă, încît de a doua nici n-a mai fost nevoie. Numai întimplarea l-a ajutat pe spionul american care pilota avionul să scape cu viață. După cum se știe, acesta s-a lansat cu parașuta și a fost prins de oamenii sovietici. Mărturisirile pe care le-a făcut demască, fără putință de tăgadă, intențiile dușmănoase ale stăpînitorilor lui față de Uniunea Sovietică.

De fapt nu numai mărturiile pilotului dovedesc aceasta.

Am stat de vorbă cu un grup de ofițeri care au luat parte la cercetările întreprinse și care au văzut cîteva din probele materiale — fotografii, documente, rămășițe ale avionului doborît.

Fiecare obiect, aranjat cu grijă și pricoperit în container, îl denunța pe Powers ca pe un spion militar experimental.

De ce a avut nevoie de exemplu, „culegătorul de date meteorologice” la mari înălțimi, de un binoclu care mărește de 8 ori, de echipament de iarnă, de o bluză de a noastră militară, cu toate că după cusătură și culoare reiese în mod evident că nu e de proveniență sovietică? Dar de rezerva de conserve și de apă, de lanterna de semnalizare, de cele 7500 de ruble și altă valută străină? De ce a avut nevoie de ceasurile de aur, de inelele de aur, de acul special cu otravă?

În cabina avionului a fost găsită o hartă de bord la scara 1: 2.000.000, pe care era indicat traiectul de zbor din Pakistan, peste marea Aral, Sverdlovsk, Arhanghelsk, Murmansk, pînă la aerodromul Bud, pe teritoriul norvegian. Totodată erau însemnate cu o linie roșie orașele mari, aerodromurile, întreprinderile industriale și alte obiective importante, unde spionul trebuia să-și pună în funcțiune aparatul.

Pentru zborul dificil în adîncul teritoriului Uniunii Sovietice, organele de spionaj american au avut grijă să aleagă pilotul cel mai experimentat.

În legitimația semnată de șeful statului major al Forțelor militare aeriene ale S.U.A. Thomas White, se spune că Francis Gary Powers are dreptul să zboare pe toate tipurile de avioane ale Forțelor militare aeriene ale S.U.A. și că are acces la toate bazele aeriene ale S.U.A.

E drept, pilotul Powers a fost incredințat de comandanții subunității 10-10 din care făcea parte că zborul lui în stratosferă este lipsit de primejdii.

Cum s-a comportat pilotul în timpul discuțiilor, cum motivează el faptul că a consimțit să plece într-o misiune de spionaj? — i-am întrebât pe ofițerii de la statul major.

— La început a vrut să pozeze în simplu executant. Ce să facă omul, stăpînii l-au trimis, iar el n-a făcut altceva decît să zboare... Vroia să ne facă să credem că nici nu știe ce fel de aparatăură conține avionul.

— Și cît îi dădeau stăpînii?

— 2500 de dolari pe lună.

— Ce avea de gînd să facă cu capitalul său?

— Ne-a spus că visează de multă vreme să-și cumpere o bucată de pămînt și să-și construiască o casă, dar uite că n-a reușit.

Cercetările au scos la iveală încă un amănunt interesant. În cabina avionului s-a găsit o cărțuție jerpelită cu un conținut trivial și imaginea unei fete aproape goale pe copertă.

Judecînd după împrejurarea că era mototolită putem trage concluzia că această cărțuție se bucură de mare trecere printre ofițerii americani.

— Dar nu v-ați interesat dacă citea și altceva, de pildă, revistele de aviație din S.U.A. Powers e aviator doar.

— Ba da, ne-am interesat. I-am înșirat titlurile citorva reviste de acest fel, dar n-auzise despre ele.

Așa dar, avem de-a face cu un aventurier în uniformă militară: mărginit, corupt, lacom de bani. N-are muștrări de conștiință că e spion. În schimb, s-a simțit jignit cînd a fost numit pur și simplu aviator.

— Sînt un as — ne-a răspuns cu auzire. Sînt pilot de incercare.

Aprecîem măiestria specialiștilor din orice domeniu, cînd ea servește la progresul omînit. Dar „măiestria” acestui as a slujit altor scopuri. El nu are țeluri nobile. Singurul dumnezeu al lui Powers sînt dolarii. De dragul lor a zburat ca să facă spionaj în adîncul țării noastre, de dragul lor ar fi gata să-și vîndă tatăl și mama. Căci capitalul cumpără viața, cinstea și conștiința oamenilor, îi corupe pînă-n măduva oaselor.

— Dar ce caracteristici are avionul american pe care l-a pilotat aviatorul spion?

— Avionul nu e nou. S-a scris mult despre el în presa de specialitate de peste hotare, unde e numit „U-2”, lată...

Și ni se arată cîteva reviste de aviație străine. O pagină a revistei „Aviation Week” prezenta mai întîi avionul „U-2” pe pista de decolare-aterizare, iar alături fotografia aparatului în zbor. Dedesubt sînt precizate caracteristicile avionului. E fabricat de compania de aviație „Lockhead” și e destinat pentru misiuni speciale (remarcați — speciale!). E un monoplan subsonic, monoloc, cu aripă joasă. Are un motor turbo-reactor pentru mari înălțimi. „Pratt-Whitney”, și poate atinge înălțimea de 20-21.000 de metri.

Da, e un avion pentru zboruri la mari înălțimi. De aceea a și fost ales pentru acest zbor (îl hărăsc. Da, avionul poate lua probe de aer. Dar n-a fost deloc echipat cu aparatul de cercetări. Ci a fost utilat cu aparate de fotografiere din aer a rutei și a obiectivelor militare, cu aparatul pentru detectarea rețelei de radiolocație, pentru slăbirea locului și a frecvenței posturilor de radio în funcțiune și a altor mijloace radiotehnice speciale, cu instalații pentru înregistrarea pe bandă de magnetofon a acestor informații de spionaj. Toate acestea au rămas intacte, inclusiv pelicula cinematografică și banda de magnetofon.

— Trebuie să mai aveți în vedere și o

altă împrejurare interesantă — ne-a arătat un ofițer. Chiar și după ce Departamentul de Stat al S.U.A. a recunoscut oficial caracterul de spionaj al zborului efectuat de pilotul Powers, un purtător de cuvînt al guvernului american a declarat brusc că „raza de acțiune a avionului „U-2” este de aproape 2.500 de mile (4.000 km), iar pentru a face un zbor de spionaj de la frontiera de sud a U.R.S.S. pînă la Murmansk, trebuie parcurse peste 4.000 de mile (peste 6.400 de km)”.

— E o încercare stingace de a induce în eroare opinia publică mondială — a urmat ofițerul. Cercetarea rămășițelor avionului doborît a dovedit evident că la bordul avionului au fost special încărcate rezervoare suplimentare cu combustibil. Combustibilul acesta ar fi fost suficient pentru ca avionul să poată parcurge itinerariul însemnat pe harta de bord descoperită la diversivistul aerian.

— Unde au fost fabricate instalațiile pentru culegerea de informații ailate pe bordul avionului? — am întregat.

— Toate sînt de producție americană. Toate poartă mărci ale firmelor americane — „Pratt Whitney”, „General Electric” și altele. Pe corpul starterului pneumatic al motorului, de pildă, scrie: „Fabricat în ianuarie 1959”.

Patronii aviatorului spion Powers nu s-au gîndit deloc la viața lui. Dimpotrivă, cu un calm satanic, au plasat la bordul avionului o capsă de troiță ascunsă într-o învelitoare de protecție. Capsa trebuia să explodeze în clipa apăsării pîrghiei de catapultare.

— În care caz ar fi explodat numai avionul, în timp ce aviatorul aruncat cu scaun cu tot de puterea exploziei cartușului pirotehnic special, ar fi rămas în viață?

— Lucrurile nu stau chiar așa. În urma cercetării sistemului de catapultare al avionului a mai fost descoperit și un alt detaliu. Pe cartușul pirotehnic ascuns în scaunul de catapultare al pilotului a fost găsită o însemnare care indică anul 1956 ca dată la care a fost făcut ultimul control. Ceea ce înseamnă că încărcătura cartușului nu mai era în perfectă stare și n-ar fi acționat atunci cînd aviatorul, hotărît să se salveze, ar fi apăsat pe pîrghia de catapultare. Dimpotrivă, dispozitivul de declanșare a exploziei era în cea mai bună stare și n-ar fi cruțat nici mașina, nici pe aviator. Ce să mai vorbim, — serviciul de spionaj al lui Allan Dulles se dovedește foarte inventiv în a-și arăta „umanitarismul creștin”!

Se vede, însă, că Powers cunoștea bine obiceiurile patronilor „organizației de cercetări științifice” în slujba cărora era. Și probabil că tocmai de asta, nici n-a folosit sistemul de catapultare, căci își imagina ce urmări ar fi putut avea.

Trimiterea pe teritoriul nostru a unui avion de spionaj american este un act provocator și agresiv. El dovedește tendința militarismului american de a încălzi „războiul rece” și de a pregăti un război adevărat.

colonel F. Lușnikov
inginer-maior V. Jukov

Soarele luminează

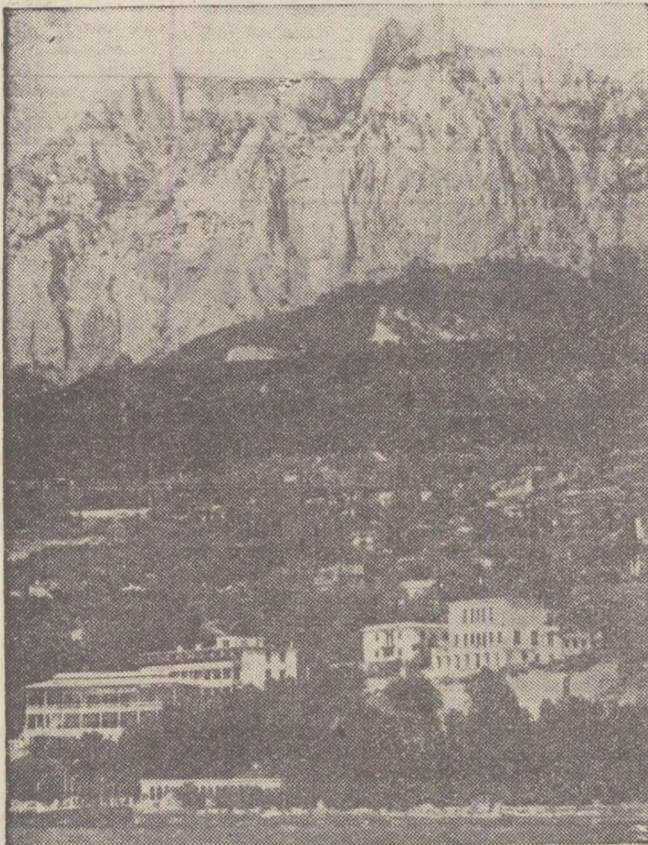
noapțile tundre

Mai priveam odată piramida somptuoasă a chiparosului care străjuiește casa lui Cehov de la Ialta. Insemnam în carnet, tulburat, vîrsta evocatoare a arborelui sădit cu mina durerii de sora scriitorului, în ziua morții lui Anton Pavlovici.

Am coborît apoi — alături de un bărbat zvelt, care zăbovise îndelung cu adîncă pioșenie lingă fiecare relicvă din Casa-muzeu Cehov — străzile bătrînei, fermecătoarei așezări din feerica Crimee. Ulicioarele strîmte și întortochiate din partea mai veche a orașului ne conduceau sigur pașii spre mare. Casele, împărțite din lumina luxuriantă a soarelui sudic, solipeau șăgalnicu cu cununile lor festive de viță de vie, pe fondul dramatic al semetului munte Ai-Petri.

Mi-am amintit un peisaj destul de asemănător dintr-un oraș grecesc, Arahova, plantat în drumul de la Atena spre Delfi. Și acolo strugurii păreau agățați artificial, ca într-un decor neverosimil al contrastelor, între meandrele unor stînci sumbre. Îi lipsea însă Arahovei perspectiva mîngîietoare, calină, a unei mări, în care se reflectă odată cu siluetele gingașe ale norilor linii armonioase, pline de fantezie exuberantă, ale vegetației subtropicale; îi lipsea acea unică putere de seducție a Ialtei marilor, încîntătoarelor contraste și armonii ale naturii.

Făcînd aceste fugare reflecții, mă apropiam, alături de bărbatul întîlnit la Casa-muzeu Cehov, de partea mai nouă a Ial-

Muntele Ai-Petri

tei, unde liniile moderne ale grațioaselor construcții socialiste prîngesc în mod firesc frumusețile neobișnuite ale peisajului.

Am început prin a reflecta cu glas tare. Mi-a adresat cuvîntul întîii el:

— Sînteți, desigur, un admirator al lui Anton Pavlovici...

— Incerc să asociez „Trei surori” și „Livada cu vișini”, scrise aici, cu climatul psihic al scriitorului, cu vraja Ialtei.

— Nu uitați că Cehov n-a rămas fidel numai soarelui meridional. A căutat, poate, și aurora boreală, în neliniștea drumurilor străbătute prin Sahalin.

— Mi-e mult mai greu să-mi imaginez veșnicia nopților nordice.

— Vă înșelați. Soarele luminează azi din plin întunericul des al tîndrei.

— Cunoașteți tărimurile învăluite de mister de la capătul de miază-noapte al pămîntului?

— Locuiesc într-un oraș de dincolo de Cercul Polar. Vorkuta s-a trezit la viață în ultimele două decenii.

— Vorkuta?

— E așezată nu departe de fluviul Obi, în Republica Autonomă Komi. Și-a dobîndit notorietatea ca unul dintre cele mai importante centre ale industriei carbonifere din bazinul Pecioriei. Prima mină de cărbune începea să-și dezvolte activitatea pe rîul Vorkuta, acum 30 de ani. Astăzi, în afara zecilor de mine presărate în jurul orașului Vorkuta, există aici o mare fabrică de utaj carbonifer, o fabrică de materiale de construcție și altele altele.

— Sînteți chiar de pe meleagurile acelea?

— M-am născut și am trăit mulți ani la Leningrad. Mă număr însă azi printre locuitorii cei mai autentici ai Cercului Polar.

— Și clima, clima aceea atît de nemiloasă a nordului. Cum v-ați acomodat?

— E drept că de pe meridianul Ialtei te gîndești înfiorat la temperatura de minus 50 de grade, care ne răsfață la Vorkuta cîteva luni de zile. Ne-am învățat însă cu ea și vreau să vă încredințez că e perfect posibilă.

— Ierta-mi întrebările naive. Dar... intru destul de greu în atmosfera nordului îndepărtat. Cît durează veșnicia nopții polare?

— Cel mult... 179 de zile. Să vă povestesc un lucru amuzant cu fiul meu. Are vreo 3 anișori, potrecuți mai cu seamă pe meleagurile de la miază-noapte. Sînt acum în concediu cu familia, în sud, pentru vreo două luni. Primele zile, Vanușa se deștepta la miezul nopții, voia să se îmbrace și să iasă să se joace pe stradă. L-am convins cu destulă greutate să-și continue visele. Era intrigat de faptul că oamenii irosesc aici atîta vreme și se lasă înfricoșați de blîndețea întunericului nopții. Mai alaltăieri îmi spunea în limbajul lui sui-generis, cînd s-a trezit cu ochii cirpiți, că s-a învățat și el cu lenevia celor de la Ialta.

— Iertați-mi indiscreția. Dar am avut impresia că v-am văzut și azi dimineață trecînd pe alcea castanilor din parcul de la Alupka și interesîndu-vă apoi îndeaproape de bradul argintiu

și de acel atît de rar Araukaria de Chili. Nu tînist?

— Nici pomeneală. Sînt gazetar și ca atare aproape profesional, tot și toate.

— Fiîndcă veni vorba de interesul profesional îndatorat dacă mi-ați mai spune cîte ceva nordului îndepărtat.

— Cu toate că Vorkuta constituie punctul căi ferate Nord-Peciora, nu se găsește chiar mintului, fiind foarte aproape de meridianul rane. Poemul „Să strălucească soarele”, scris acestor tărîmuri, Lebedev, a făcut înconjurul Piesa unui alt scriitor din Republica Komi, cu zestre...”

— O cunosc, a fost tradusă și în romînea

— ...piesa lui a fost distinsă cu Premiul zeci și zeci de teatre de pe continentul sovietic

— Dar instituțiile de spectacol de la dum

— Există mai multe în Republica Komi

(Teatrul muzical și de dramă) și la Vorkuta. artistice au fost ajutate de institutele de teatru și Moscova, care ne-au trimis cîte o promovare în 1936 și respectiv în 1943. Se joacă frumusețe Gorki, Molière și Goldoni. Schiller și Cehov găzduite cu cea mai mare dragoste pe scenă

— Foarte interesant.

— Ar fi multe de spus și despre numerele, care, în vremea noastră comunistă, au de artă autentică, și scena, cultura, de masă

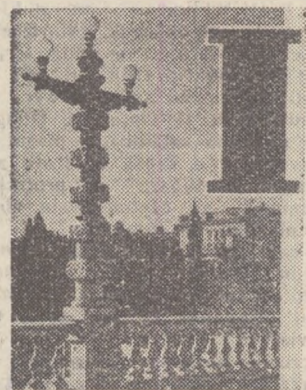
— Încep să-mi dau seama din ce în ce mai aproape nordul îndepărtat decît îmi în-

— E foarte aproape. S-au schimbat enorm din prima jumătate a secolului XVIII, cînd un Arhanghelsk, Priadunov, pornea, printre ploateze în mod relativ sistematic bogățiile. În zona aridă a gheturilor aspre se obțin a centene cereale la hectar. Automatizarea din industria a e tîndrei e adesea la, sau peste europene șimi are. Brigăzile comuniste preferă la minus 50 de grade, viitorul.

— Înțeleg de ce Ialta vi se pare așezată în teia Vorkutei. Cehov se întorcea din bezna dată și inima îi era, probabil, răvășită de dulcul capricios al razelor de soare, ogîndite în ale palatului durat de contele Voronțov. E niți azi în sudul blînd și în nordul înghețat înimi generoase a comunismului.

— M-ați înțeles foarte bine. Tocmai de la început despre soarele care străpunge nețitei. Lumina splendidă a comunismului glacială întunecată, a tîndrei.

Hot

Intrearea în port la Odesa e un spectacol la care nici unul dintre turiștii romîni de pe „Transilvania” n-ar putea renunța. Încît în această primă dimineață de mai, punțile primitoare ale vasului nostru sînt luate cu asalt de cei care doresc să ocupe locurile cele mai bune. Marinarilor ne zîmbesc înțelegători și nu-și pierd calmul lor proverbial, chiar dacă inghesușă noastră le îngreioază manevrele de acostare.

Încă n-am ajuns în rada Odesei, dar silueta ce se oferă privirilor noastre poate fi apropiată cu ajutorul binocurilor trecute din mînă în mînă. Fiecare e nerăbdător să identifice, cu un moment mai devreme, vreuna din vestitele clădiri cu care se recomandă orașul de la primul contact.

La dimensiunile cerului și ale mării

În scurt timp binocurile devin inutile: putem distinge cu ochiul liber splendido panoramă ce ni se înfățișează pe cel mai lat dintre ecranele unei cinerame naturale, la dimensiunile cerului și ale mării.

„Transilvania” noastră ne-a adus însă la Odesa într-o zi cînd în locul forfetei neîntrerupte și al zornăitului macaralelor uriașe de pe chei portul își întîmpină oaspeții cu un tablou static și solemn. Zeci de vase ancorate în port așteptau în haine de mare ținută, să fie parcă trecute în revistă de zvelta „Transilvania”. Neputînd defila și ele în rînd cu întreaga omenire a orașului, ele salutau cu fluturarea marinelor pavoaș și a multicolorelor steaguri marinărești prăznuirea Zilei internaționale a oamenilor muncii.

Desigur, turiștii romîni care vizitaseră în ajun fermecătoarea Ialtă, știau că nu vor avea și privilegiul de a cunoaște freacăntul vieții intense a acestui port de mare trafic. Dar, activitatea intensă a portului nu e greu de bănuț. Din loc în loc, stive de baloturi acoperite cu prelate verze, eșafodaje de lăzi de toate dimensiunile, — toate în așteptarea clipei în care brațul de oțel al macaralelor le vor lua pe sus, pentru a le depune în pîntecele gol al car-goboturilor. În apropiere, autostivuitorarele se odihnesc după

LA PORTILE S

alergătura din ajun. Acum servesc doar ca mărturie pentru înaltul grad de mecanizare a muncilor portuare. Odesa de astăzi e una din marile porți prin care se face, în ambele sensuri, schimbul de mărfuri al Uniunii Sovietice cu zeci și zeci de țări din toate colțurile lumii.

Acum e liniște și repaos. Miine, însă, la ora aceasta, totul va fi de nerecunoscut. Vor sosi în port garnituri de mărfuri de mare tonaj, aducînd noi utilaje și mașini construite în uzinele industriei grele sovietice, pentru a fi transportate pe calea apei spre porturile Indiei, Ceylonului, Indoneziei, ale Irakului sau Republicii Arabe Unite. Vor sosi de asemenea diferite mărfuri pe care vasele sovietice sau cele sub pavilion străin le vor duce în porturile Mediteranei, pentru a le livra Turciei, Greciei, Italiei, Franței. Vase numeroase vor sosi ca să descarce mărfurile achiziționate de Uniunea Sovietică de pe atîtea piețe străine...

„Orașul grînelor” — cum era numită vechea Odesă, pe vremea cînd exportul sudic al Rusiei țariste se mărginea aproape exclusiv la cereale și produse agricole — a devenit unul din marile porturi comerciale ale globului, de unde se livrează multor țări uzine de fontă și oțel, centrale electrice, reactori atomici, laminare grele sau uzine textile, produse electrotehnice, chimice etc.

Oraș cumplit de negustori — cum spune poetul nostru — a fost Odesa țaristă. Cele două mari clădiri semicirculare cu care ne întîlnim în capul celebrei scări „Potemkin” și masiva clădire a hotelului din imediata vecinătate au fost mărele ale acestui trecut. Aici, în aceste clădiri de pe actualul bulevard al Marinei, se aflau faimoasele hoteluri „Londra” și „Petersburg” care erau ocupate în permanență de oameni de afaceri englezi, francezi, italieni, greci, precum și de reprezentanți ai marii burghezii și moșierimi ruse, atrase în circuitul comerțului mondial. Pentru această lume de afaceri și-au cheltuit talentele ingineresti un Harlamov sau Kniazev, alcătuiind primul plan de construire a orașului. Și tot pentru ea au lucrat mai tirziu arhitecți ruși și străini de vază, pentru a ridica edificii rămase pînă astăzi modele admirabile ale clasicismului.

O astfel de clădire este și cea pe care vestitul Bernardozzi a construit-o pentru a adăposti Bursa de mărfuri. În piața din fața acestui edificiu în care funcționează azi Sovețietul orașenesc ne întîmpină o figură scumpă sufletului

nostru. De pe soclul de piatră pofinată de vrem bustul marelui Pușkin. Vremelnic și silint cetățean poezul a trăit aici aproape doi ani înaintea evi decembrie. Decorul surghiunului pușkinian — ni l-a zugrăvit însuși poezul — nu putea fi prec pentru el.

Pe Alexandr Sergheevici nu l-am putea lua astă rone prin Odesa, fiindcă stihitorul lui Oneghin cu siguranță pe marile bulevarde (deși unul îi p numele).

Am dori însă să i facem o bucurie postumă, și prilej de satisfacție, compensatoare poez pe țele îndurate în slujba contelui Voronțov, despre o părere atît de proastă. Vestitul palat pe ca Crimeii a pus să i se înalțe pe faleză — și care sus portul — a cîpătat de la puterea sovietică cum nu se putea mai nimerită: Palatul Pio Odesa.

Colierul de perle al litoralului

Timpu nu ne permite să zăbovim prea mult brele trecutului, mai ales că autocarele „Inturistul parcurgem străzile Odesei, nu fac multe opriri. C zăm” în numai cîteva ore tot ce ne poate ofi atît de mare și frumos, trebuie să ne declarăm aproape numai cu ceea ce putem reține din got Din cînd în cînd, „buzăm de amabilitatea ghi du-i să facă halte neprevăzute în program.

Odesa se înnoiește mereu, în proporția și în rit toate orașele Uniunii Sovietice își măresc nec țil de locuit și odaogă vechii înfățișări noi tră gătoare, prin clădirile de locuit și de interes care le înalță.

La Odesa una din marile lucrări care-i vor scurt timp înfățișarea va fi cea de extindere a ț tualele magazii și instalații portuare care acopie tiva deschisă de monumentală scară „Potemkin” depărtate, altele — mari și moderne — urmind stuite la o distanță apreciabilă. În locul lor ve o frumoasă și spațioasă gară maritimă, care marii dezvoltări pe care o cunoaște traficul port

Intr-unul din laboratoarele Institutului de la Dubna. Acad. A. Veksler în mijlocul unui grup de cercetători din diferite țări.

Noutatea nr. 1 a orașului

Scopul pentru care venisem la Dubna nu putea fi atins. Stăteam incudată pe o bancă din scuarul curăței de pe strada Joliot-Curie în așteptarea trenului care trebuia să mă poarte înapoi, la Moscova. Iar trenul pleca tocmai seara.

Venisem la Dubna să cunosc colectivul de cercetători care a făcut, recent, o mare descoperire în structura nucleului atomic. Vestea despre acest eveniment a făcut inconjurul lumii. Un grup de savanți din diferite țări a descoperit, după îndelungi experiențe și cercetări, o nouă particulă nucleară „hiperonul anti sigma minus”. Fizicienii îi bănuiau existența, dar, pînă nu de mult, nimeni nu reușise să o descopere. Cei dintii oameni de știință care au făcut cunoștință cu această particulă au fost cercetătorii de la Dubna, capitala internațională a atomului pașnic.

Imi pusesem în gînd să scriu despre noua particulă și despre descoperitorii ei. Dar, nu l-am găsit nici pe profesorul Van Gan-cean, conducătorul grupului și nici pe acad. Vladimir Iosifovici Veksler, directorul laboratorului de energii înalte. Iar la institut mi s-a spus că,

fără ajutorul acestor doi savanți n-am să pot scrie reportajul.

Mai aveam de așteptat mult. Să hoinăresc prin oraș?... Orașelul acesta, de al cărui nume e strîns legată toată bucuria fizicii moderne, e foarte atrăgător. De la întretăierile străzilor foarte drepte poți să vezi tot orașul. Dintr-o parte, orașelul se mărginește cu Volga, de cealaltă cu riul Dubna și cu pădurea. Pe străzi, în curți, în vecinătatea orașului — pretutindeni dai de pini falnici.

— E frumos orașul dumneavoastră — l-am spus vinzătoarei de la chioșcul de răcoritoare de pe strada Kurceatov.

— Da, frumos — mi-a răspuns nepăsătoare vinzătoarea.

Dar, dintr-o dată, fața i s-a luminat și m-a întrebat: — Da' de ultima noastră descoperire ați auzit? Au scris și ziarele! Și pronunță de rîvnă: „hiperonul anti sigma minus”.

— Nu sinteți de pe aici — a urmat apoi femeia. Se vede că nu cunoașteți noutățile orașului. Prima noutate e „sigma”. A doua — cîteva case de locuit și grădinițele de copii.

— Noutatea numărul unu este „hipe-

ronul anti sigma minus” — au fost primele cuvinte cu care m-a întâmpinat și Piotr Stepanovici Sergeev, președintele Comitetului executiv orașenesc.

Cînd i-am relatat despre discuția din fața chioșcului, a început să ridă:

— Păi, nu-i de mirare! Tot orașul trăiește această descoperire. Și lucrătoarele de la întreprinderea de deservire a populației sint și ele bucuroase. La drept vorbind, tocmai pentru aceste noutăți sintem aici... Interlocutoarea dumitale a avut dreptate: în afară de descoperirile științifice, la Dubna găsești și multe alte lucruri interesante. Tocmai mă pregăteam să vizitez cîteva șantiere de construcție. Vii cu noi?

— „Ciornaia rekika” e un loc minunat. Printre pini puternici se înalță pe nisip vile incintătoare. Multe din ele sint locuite. Mihail Mihailovici Țarevski, conducătorul șantierei, ne conduce spre locul unde tocmai se finalizează patru vile pentru copii.

— Arată-ne la ce lucrezi acum — o roagă Țarevski pe o femeie tînără, cu privirea vioaie. Era Alla Balalaeva, conducătorul lucrărilor de pe acest șantier.

— Potap — strigă Balalaeva, uitîndu-se undeva sus. — Potap, adu-mi cheile de la vila nr. 2!

Un tînăr uscățiv, îmbrăcat în salopetă, veni fuga cu legătura de chei. Era comsomolista Albert Potapov, conducătorul unei brigăzi de zugrăvi care luptă pentru titlul de brigadă pentru comunistă. În cursul acestui an, constructorii orașului Dubna s-au angajat să înalțe un număr de clădiri pentru grădinițe de copii și creșe, care să poată cuprinde 650 de locuri, adică mai mult decît toate cele existente acum.

Într-un alt capăt al orașului, se construiește un întreg cvarțial pentru copii: o creșă, două grădinițe de copii și o școală de unsprezece ani.

— Copiii au să vină în cartier la vîrsta de trei luni și au să plece cu diploma de maturitate și o specialitate în buzunar — observă glumind Fiodor Ivanovici Makarov, conducătorul lucrărilor de pe șantier. Căci, școala nu va fi exclusiv de cultură generală, ci politehnicizată.

— Ba chiar și cu o diplomă universitară — adăugă Vitali Vasilievici Eršov, șeful lucrărilor de finisare. — Nu departe de aici se construiește o filială a Universității de Stat din Moscova.

„Din oraș nu se vede cupola clădirii sincrofazonului, așa că, la prima privire, și se pare că Dubna este un oraș obișnuit. În preajma sărbătoririi lui 1 Mai, mulți cetățeni se mutau în case noi, la Casa de cultură făceau de zor repetiții artiștii amatori, în atelierul de confecții, lucrătoarele dădeau zor să termine hainele de sărbătoare, în bucătării se pregăteau tot felul de prăjituri gustoase.

Am vizitat și grădinița de copii nr. 6, deschisă nu de mult. Totul respira prospețime: aerul, lumina, curățenia, jucăriile, peștișorii din acvariu... Pe scăunele joase erau orînduite borcane de

sticlă cu flori meșterite de copii pentru 1 Mai.

Roza Ivanovna Stanovova, directoarea grădiniței, a întrebat o educatoare:

— Unde-i Meamea?

Ce nume ciudat! E vorba de un băiețel chinez, în vîrstă de patru ani. Cîju Lan-ma și-a găsit singur acest nume nou, ușor de pronunțat pentru prietenii ruși. Tatăl lui Meamea e colaborator științific la Institut, iar mama — translator. Durduliul Meamea se juca lingă o moviliță de nisip, în curtea scaldată de razele soarelui. Lingă el „trudea” Andriușa Siklos, un cetățean de cinci ani, serios și cu ochi mari, severi. Părinții lui au venit din Ungaria. Tot acolo se juca și coreeana Kim Zin Suk.

Un gard nu prea înalt, desparte grădinița de copii de curtea creșei. Și aici am dat peste copii de diverse naționalități: gemenele Lena și Teodora Ruskovi din Bulgaria, neastîmpăratul Gheorghii Adam, al cărui tată, student ceh, își pregătește la Dubna lucrarea de diplomă, iar mama, medic rus, lucrează chiar la creșă.

— Ați citit, desigur, despre „siama” noastră? — m-a întrebat Tamara Fiodorovna Adamova, mama lui Gheorghii. A fost descoperită de un grup de savanți din China, Vietnam, Coreea, Polonia, Cehoslovacia...

Apoi, nu mi s-a mai părut curios că despre „hiperonul anti sigma minus” vorbeau oameni cu tot felul de profesii, fără prea evidente legături cu fizica.

La Casa de cultură era mare fierbere. Se pregătea un concert festiv. Și teatrul de satiră din Dubna repeta un program nou. Printre artiști se află și lucrători ai laboratorului unde a fost descoperită „noutatea nr. 1 a orașului”. Directorul teatrului este Anatoli Alexandrovici Juravliov. La Casa de cultură am aflat că spectacolul este închinat scurtei vieți a noii particule nucleare. „Hiperonul anti sigma minus” n-a trăit decît o miliardime de secundă. Pentru a-l descoperi s-au făcut și studiat însă 40.000 de fotografii.

Grozav aș fi dorit să asist la repetiția de la teatrul de satiră. Dar, spre părerea mea de rău, totul era finit, deocamdată „în cel mai mare secret”...

„Așa s-a scurs o zi la Dubna. Deși începută nefericit, ziua aceea mi-a prilejuit totuși, multe întâlniri plăcute. Seara, cînd am plecat, soarele care asințea se scaldă în apele Volgăi. Priveam de la fereastra vagonului străzile drepte, căsuțele luminoase, pini învăliți de razele soarelui.

Trenul s-a pus în mișcare. Prin imediata noastră apropiere, a trecut în goană, grilajul verde al grădiniței de copii. În spatele lui am zărit prichindeii. Cu căciulițele peștrițe și palonașele multicolore, semănau cu rochița rînducii înflorită pe pămîntul mingiilor al orașului fizicienilor, orașul în care toți trăiesc evenimentul numit „hiperonul anti sigma minus”.

N. Monceadskaia

ODULUI

sității de a înzestra orașul cu un monument arhitectonic vrednic de epoca actuală a construcției comunismului.

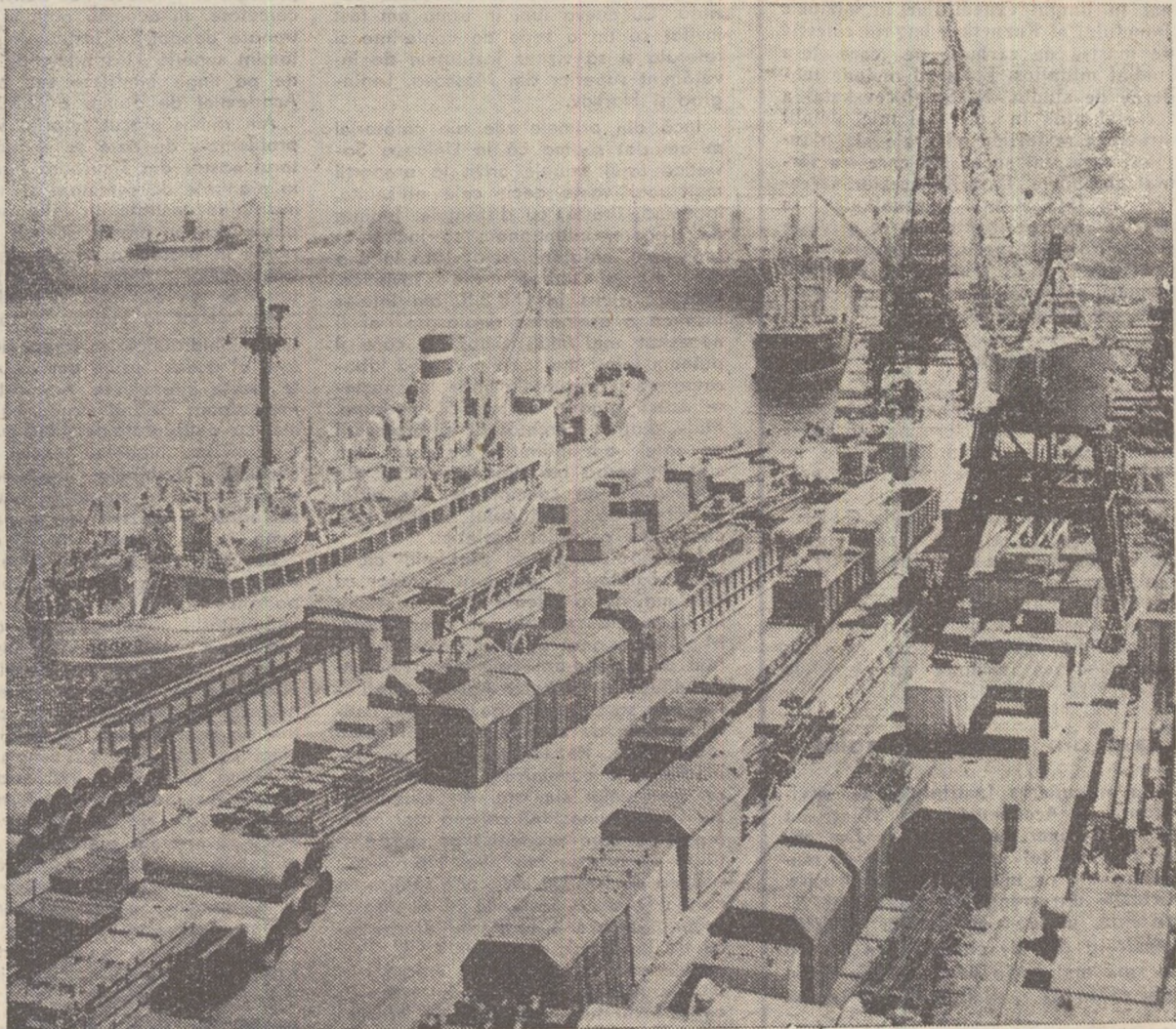
Ghizii „Inturistului” ne-au propus să facem cunoștință și cu cealaltă Odesă — „Kurortnaia” — cu Odesa balneară. Căci, știut este că o climă dulce, cu soare abundent și cu o imbinare fericită de aer de mare și aer de stepă au făcut ca Odesa să dobindească de mult renumele unei stațiuni de cură și odihnă. Cele peste 70 de sanatorii și complexe de odihnă (la care se adaugă mereu altele noi) primesc anual 150.000 de vizitatori. Arccadia, Otrada, Luzanovka și numeroase alte locuri pitorești din imediata apropiere a orașului alcătuiesc un prețios colier de perle ale litoralului Odesei.

Timpul petrecut în Odesa a fost extrem de scurt. Oricît de rațional le-ai împărți, cîteva ore sint totuși...cîteva ore. Dacă într-o singură zi n-am putut vedea tot ce visam să vedem am constatat în schimb că pentru a-i cunoaște pe locuitorii Odesei, pentru a simți căldura și cordialitatea cu care-i întâmpină pe turiștii romîni, cîteva ore sint suficiente. Oriunde se întimpla ca vreun grup de al nostru să se oprească pentru a admira un monument sau a cerceta un obiectiv turistic, imediat călăuze improvizate din cetățeni prietenoși se alăturau, oferindu-se să dea orice lămuriri, să ne conducă oriunde am fi dorit, să facă tot ce le-ar fi stat în putință pentru a ne satisface curiozitatea.

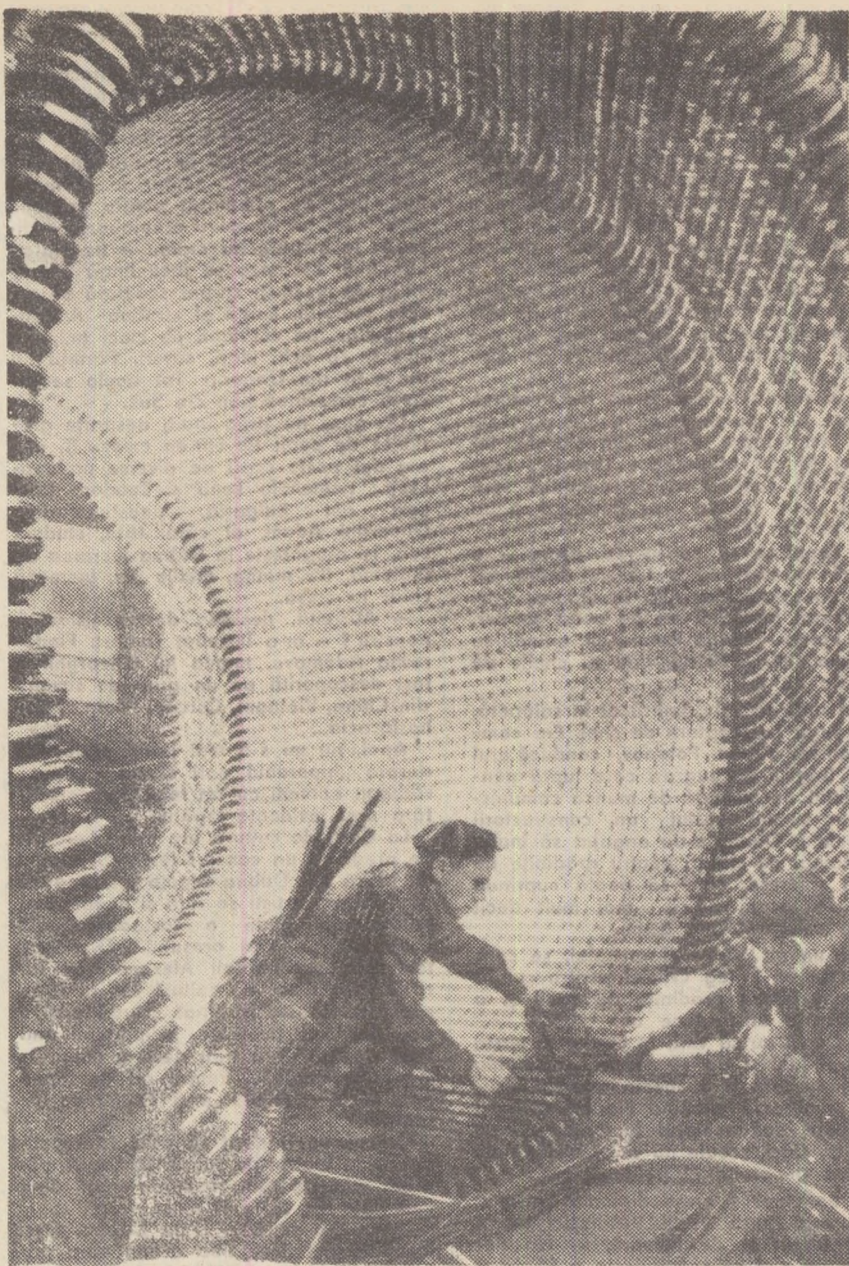
Cu unul din grupurile noastre un cetățean al Odesei s-a dovedit chiar mai mult decît gazdă amabilă. Aflînd că fetele și băieții care de vreun sfert de oră nu se mai săturau să admire pe dinafară grandioasa clădire a Teatrului de Operă, ar fi vrut să asiste și la spectacolul cu opera „In stepele Ucrainei”, care se dădea la matineu, a alergat într-un suflet la casă și s-a întors cu 10 bilete. Recunoștința spontană a turiștilor noștri s-a tradus pe loc cu sincere îmbrățisări. La care s-au adăugat îndată și felicitări pornite din inimă, cînd s-a aflat că tînărul atît de generos se însurase chiar în dimineața aceea, iar juna Tatiană pe care o lăsase fără nici o explicație să aștepte pînă se reîntorse cu biletele de la Operă, era numai de cîteva ore însăși nevasta sa.

Ne-am reîmbarcat pe „Transilvania” cu regretul de a nu fi putut întîrzia măcar încă o zi printre prieteni dragi.

M. Mihail

În rada portului Odesa

La uzinele din Sverdlovsk se construiesc uriașe mașini și aparate destinate transportului curentului electric

OMUL, FIINȚĂ NECUNOSCUTA

„Cunoaște-te pe tine însuși”, celebra maximă de pe frontispiciul vechiului oraș grec Delphi, nu se referea desigur, la cunoștințe... anatomice. Tptuși ne îngăduim s-o amintim ca un fel de motto — ce ni se pare potrivit — la un mic tur de orizont al celor mai recente descoperiri în legătură cu anatomia și fiziologia organismului uman.

Un acumulator electric... viu

Existența electricității în corpul omenesc este un fapt cunoscut de mai mult timp. Medicii au reușit să înregistreze astfel curenții inimii, ai mușchilor și chiar ai creierului. Mai puțin cunoscută era împrejurarea că organismul nostru poate deveni în anumite condiții un adevărat acumulator de energie electrică. Desigur, această energie nu poate fi utilizată pentru punerea în funcțiune a fierului de călcat sau a aparatului de radio. Dar încercați să dați mina cu o persoană care a „acumulat” o cantitate oit de mică de electricitate și veți simți o zguduire insoțită de scinteierea miinilor, care nu vă va face nici o plăcere!

La rugămintea fabricii de ceasuri din Celebainsk, doi fizicieni sovietici, E.S. Bubikov și A.S. Kudreavțev, au cercetat fenomenul acumulării electricității de către corpul uman. Această acumulare tulbură procesul de producție și crea neplăceri fizice multor muncitori.

De unde provenea electricitatea din corpul muncitorilor? — s-au întrebat cei doi savanți sovietici. Studiarea condițiilor de muncă a arătat că electricitatea se produce prin frecarea corpului de haine în anotimpul uscat sau rece, când podeaua era prevăzută cu material izolant (linoleum). Electricitatea oamenilor ajungea în asemenea împrejurări până la un potențial capabil să provoace scinteierea tuburilor cu neon (60 volți). După descoperirea cauzei, au fost indicate și măsurile de protecție respec-

tive; umezirea încălțăminteii sau a dușumelei cu apă a înlăturat astfel neplăcerile produse de electrizarea corpului.

Radioactivitatea organismului uman

Oamenii de știință sovietici au descoperit că organismul uman constituie de asemenea o mică uzină atomică generatoare de radioactivitate. Un om cu o greutate medie de 70 kg conține 140 gr potasiu și 12,6 kg carbon. Aceste corpuri chimice, au fiecare câte un „gemen” radioactiv. Astfel, potasiul are drept izotop radioactiv pe K^{40} , care reprezintă cam 0,012 din cantitatea totală a potasiului existent în organism. Izotopul K^{40} emite bineînțeles și radiații — raze beta și gama — într-o doză anuală de 19 miliroentgeni. În ce privește cărbunele, acesta emană prin izotopul său radioactiv G^{14} aproximativ 1,5 miliroentgeni. Doza totală de radiații este deci în jurul cifrei de 20 miliroentgeni anual. Cât reprezintă această cifră? Aproape jumătate din cantitatea de radiații emise de cadranul fosforescent al unui ceas de mână.

Potasiul este elementul chimic caracteristic mai ales sistemului muscular, de aceea doza radiațiilor este mai mare la bărbați decât la femei. Rolul acestei radioactivități umane este în curs de cercetare.

Virsa globulelor roșii

Izotopii radioactivi au prilejuit și alte cercetări interesante asupra organismului uman. Chirurgul K. H. Bauer din R.D. Germană, a putut stabili astfel virsa globulelor roșii din singe. În acest scop, s-a scos unor pacienți singe ale cărui globule roșii au fost „marcate” cu fosfor radioactiv. Apoi s-a injectat în vină o anumită cantitate din acest singe. Urmărindu-se soarta globulelor, s-a constatat că ele nu trăiesc mai mult de 100 de zile. După circa 100 de zile ele sînt descompuse în ficat și mai ales în splina, care constituie un adevărat „cimitir de globule roșii”. Determinarea duratei vieții globulelor roșii are o mare importanță pentru diagnosticul bolilor de singe, și pentru tehnica de conservare a singelui. De asemenea, pe această cale se poate stabili aproape pînă la un centimetru cub, pierderea de singe din timpul operațiilor.

Mirosurile și chimia

În sfîrșit, iată cîteva noutăți despre organele noastre de simț. După ultimele cercetări, toată varietatea gusturilor pe care le simțim, poate fi obținută prin combinarea, în anumite proporții a patru gusturi principale: acru (acid), dulce, amar și sărat. Nu există, de pildă, nuanțe calitative de acid. Toți acizii au același gust, iar diferențele percepute de noi sînt datorite altor senzații asociate, în primul rînd mirosului. Dacă acest lucru este adevărat, înseamnă că toate gusturile pot fi preparate „în laborator” amestecînd în proporții variate patru substanțe cu gusturi fundamentale. Cercetătoarea sovietică Barișeva a izbutit, de pildă, să reproducă gustul de ceai, cafea, cacao, strugure etc. folosind acid tartric (acru), clorură de sodiu (sare), zaharoză și clorhidrat de chinină (amar). Pentru fiecare gust, proporția substanțelor de bază era diferită, dar ele intrau întotdeauna în compoziție.

Dar mirosul? Mecanismul intim al acestui simț, n-a fost complet precizat pînă acum. Totuși fizicianul indian Raman și savanții sovietici Mandelstam și Landsberg au descoperit, lucrînd independent, că mirosurile se datoresc unor radiații. Cu alte cuvinte, substanțele mirositoare emit unde de lungimi diferite, care le caracterizează iar acestea sînt percepute de organul olfactiv din nas. Mirosul substanțelor mai depinde de numărul atomilor de carbon din formula lor ciclică. Dacă nucleul formulei are 5 atomi de carbon, substanța are miros de migdale amare; la un nucleu de 6 atomi — miros de mentă; la 7—9 atomi miros de camfor; 10—13 — de cedru; 14—15 — de mosc. Odată cu mărirea atomilor de carbon, mirosul scade în intensitate și, în sfîrșit, dispăre cu totul.

Ne oprim aici. Există desigur și multe alte fenomene descifrate de savanți în lăuntru corpului nostru. După cum sînt și multe încă nedezlegate. Viitorul ne va ajuta, însă, fără îndoială, să le cunoaștem pe toate.

Em. Roman

microscop

Plante de acum 250 milioane de ani

Paleobotanistul N. Snighirevskaia de la Institutul de botanică al Academiei de Științe a U.R.S.S. a adunat în timpul expedițiilor în bazinele Donețului și Kuznețk o bogată colecție de mostre de cărbune pe care le-a studiat minuțios. Folosind metode moderne de studiu, N. Snighirevskaia a cercetat pînă în cele mai mici detalii structura resturilor minerale ale plantelor, care sînt sursa din care s-a format cărbunele. Datorită acestor cercetări, în fața științei geobotanice se deschid mari perspective în ce privește reconstituirea aspectului plantelor și condițiilor lor de creștere în perioada formării cărbunelui, de care ne despart cam 250 milioane de ani.

Cazan gigantic

Recent, la uzina „Krasnii kotelșcik” din Taganrog a fost terminat un agregat de cazane cu o productivitate de 640 de tone abur pe oră, cu o presiune de 140 de atmosfere și temperatura aburului de 570 grade C. Pentru transportul acestui cazan gigantic va fi nevoie de mai bine de 200 de platforme de cale ferată. Cînd va intra în funcțiune, agregatul va consuma la fiecare 24 de ore o cantitate de cărbune egală cu aceea care ar putea încăpea în două garnituri de cale ferată.

Case din crengi de molid

La propunerea Institutului de silvicultură al Academiei de Științe a R.S.S. Letone, nu de mult a fost experimentată folosirea crengilor de molid presate ca material de construcție. Grinzile din crengi de molid sînt rezistente, ușoare și ieftine. Pereții construiți din ele cîntăresc cu 40—50 la sută mai puțin decât cei din beton sau cărămidă și sînt mult mai ieftini.

Constructorii giganticeleor mașini hidraulice

Ca specialist în domeniul mașinilor hidraulice, nutream de multă vreme dorința de a vizita Uniunea Sovietică pentru a-i cunoaște personal pe făuritorii celor mai mari hidrocentrale din lume. Și iată că recent mi s-a oferit prilejul să-mi împlinesc această dorință. Cu cîteva luni în urmă am fost invitat să țin o serie de conferințe și referate și să vizitez institutele de învățămînt superior din Moscova, Leningrad și Harkov.

Încă din primele zile ale călătoriei mi-am dat seama că în Uniunea Sovietică totul trebuie privit la proporții mult mai vaste decât cele obișnuite, începînd, firește, cu distanțele. Înainte de plecare, intenționam să includ în programul călătoriei și o vizită la una din marile hidrocentrale sovietice. Odată ajuns în U.R.S.S. am înțeles însă că o asemenea deplasare ar fi necesitat mai mult timp, pe care îl puteam folosi mai deplin vizitînd laboratoarele și institutele unde iau naștere acești giganti ai tehnicii moderne. Mulți dintre cercetătorii și profesorii pe care i-am întîlnit și cu care am stat de vorbă îmi erau cunoscuți din publicațiile de specialitate. De altfel și activitatea institutului nostru este cunoscută colegilor sovietici.

În timpul celor trei săptămîni cît a durat călătoria, am luat contact cu cele mai noi probleme aflate în studiu la institutele sovietice de specialitate. M-a impresionat în mod deosebit spiritul de colaborare care domnește între diferitele institute. Aceeași problemă este studiată simultan de mai multe institute de cercetări, în mai multe laboratoare. Rezultatele parțiale dobîndite sînt comunicate imediat tuturor institutelor similare. Am avut ocazia să fac cunoștință cu cea mai nouă problemă care preocupă pe specialiștii în construcția mașinilor hidraulice: turbina de 500.000 kW., prin realizarea căreia Uniunea Sovietică își depășește propriul record — turbina hidrocentralei de la Bratsk, de 200.000 kW. Proiectele noii turbine le-am întîlnit mai întîi în laboratorul de mașini hidraulice al Institutului energetic din Moscova și apoi tot în capitală, la Institutul „V.I.G.M.”. Le-am regăsit curînd la facultatea de construcție de mașini ener-

getice a Institutului Politehnic din Harkov. În fiecare din aceste instituții se caută soluțiile cele mai bune pentru realizarea noii turbine.

Problemele curente, legate de dezvoltarea industriei sovietice formează principala obiectivă al activității de cercetare. În această acțiune sînt antrenate deopotrivă institutele de învățămînt superior, institutele de cercetări de pe lîngă ministere sau cele ale Academiei de Științe a U.R.S.S.

Am rămas plăcut surprins văzînd că problemele de care se ocupă laboratorul nostru din Timișoara figurează și în planurile de cercetare științifică ale instituțiilor vizitate. În felul acesta am putut face un prețios schimb de experiență în problema cavității, a turbotransmisiilor hidraulice, în problema tuburilor de aspirație și altele.

Am vizitat la Harkov și fabrica de turbine hidraulice. În biroul de proiectare al acestei uzine am văzut proiecte foarte interesante. Am fost profund impresionat vizitînd marea hală a uzinei, cu o suprafață de 4.000 m.p. utilată cu cele mai moderne mașini necesare prelucrării turbinelor hidraulice. Am asistat acolo la montarea unui Carusel uriaș, în prezent cel mai mare din lume, cu un diametru de 33 m.

La uzina din Harkov reține de asemenea atenția un lucru deosebit de important: faptul că printr-o serie de îmbunătățiri constructive s-a ajuns la reducerea costului de instalație al centralelor hidroelectrice, astfel încît la instalarea lor, aceste centrale sînt nu necesite investiții mai mari pe unitatea de putere decît centralele termoelectrice. Se știe că centrala odată instalată costul unui kWh produs este extrem de redus, intrucît centrala hidroelectrică transformă în energie electrică energia apei, care este inepuizabilă și gratuită, spre deosebire de centralele termoelectrice care au în permanență nevoie de combustibil.

Timpul petrecut în Uniunea Sovietică mi-a prilejuit un contact foarte util cu specialiștii sovietici, un interesant schimb de experiență.

prof. dr. ing. A. Bărglăzan
membru corespondent al Academiei R.P.R.

Filmul

STEA A ECRANULUI LA 19 ANI

LIUDMILA MARCENKO,

UNA DIN REVELAȚIILE CINEMATOGRAFIEI SOVIETICE

— N-ai văzut-o cumva pe Liudmila Marcenko?

Mă aflu în incinta studiourilor „Mosfilm”. Persoana căreia i-am adresat întrebarea m-a îndrumat spre pavilionul 6. Am intrat. În fața mea se desfășura o privești uluitoare: în uriașă sală răsărise unul din chezurile Petersburgului. Totul era învăluit în ceață, prin care abia se zăreau contururile unor clădiri dărăpănate. În colțul din stînga, în preajma unui pod, lumina clară, cu reflexe portocalii a reflectoarelor descoperea două siluete: o fată foarte tină în rochie lungă și un bărbat blond, cu plete

„cad“ interpretez rolul comic al Mașenkăi, liftiera hotelului „Ukraina” din Moscova. Partenerul meu în acest film este actorul francez Jean Rochefort. El e tinărul turist francez, Fernand, care se îndrăgostește de liftiera sovietică. Replicile trebuie date în limba franceză. Mă cam îngrijorează însă pronunția mea.

— Cunoașteți limba franceză?

— Da, binișor. O învăț la Institutul de cinematografie.

Liudmila este studentă în anul III la acest institut. Se obișnuiește uneori ca studenții cei mai talentați ai facultății de actorie să fie solicitați să joace în

„cad“ la prima probă, nu se mai pot prezenta la cea următoare. Liudmila Marcenko mi-a povestit că a fost respinsă la examenul de admitere tocmai pentru că a oșuit la prima probă.

— Nici nu vă puteți închipui cât m-a durat acest eșec... Dar am avut noroc: studenții anului patru tocmai pregăteau lucrările practice și mi-au propus să turnez în filmul lor. În timpul repetițiilor jocul meu a atras atenția profesorilor care îndrumau activitatea echipei de filmare. Munca mea la acest film studențesc a fost apreciată de către comisia de admitere și astfel mi s-a îngăduit să-mi continui probele. Și... am fost admisă.

După „Noaptea albe” Liudmila va juca în „Cercul Baltice”, un film consacrat asediului Lenin-gradului. La institut, tinăra actriță pregătește pentru examenul de sfîrșit de an rolul doamnei Camusot din ecranizarea unor fragmente ale romanului „Măreția și mizeriile curtezanelor” de Balzac. Pe lângă toate acestea, ea găsește timp să-și vadă prietenii, să meargă la teatru și la cinema, să facă sport. Liudmila e pasionată de baschetbal. Ea face parte din echipa institutului.

Pauza se apropie de sfîrșit. O sutureb pe Marcenko despre planurile ei de viitor.

— Aș dori foarte mult să lucrez și în viitor cu regizorul Piriev, care este un mare cineast și mă ajută întotdeauna să depășesc dificultățile. El și-a propus să adapteze pentru ecran romanul lui Lev Tolstoi „Război și pace”. Am văzut adaptarea italo-americană a acestui roman și mi-a plăcut mult Audrey Hepburn în rolul Natașei. Îmi doresc neapărat să joc rolul pe care cred că l-aș reda într-o manieră proprie.

Pauza s-a terminat de citeva clipe. Liudmila își ia rămas bun și se îndreaptă grăbită spre platuțul de filmare, unde este așteptată.

O. Dobrovolski

...În rolul Nastenkăi din „Noaptea albe”

rebele. În travestiul acestui tinăr funcționar din Petersburg l-am recunoscut pe Oleg Strijenov. Jar fata nu era altcineva decît Liudmila Marcenko, actrița pe care o căutam. Se turna una din scenele „Noaptea albe”.

— Atenție! Reluăm! răsună vocea autoritară a regizorului. Oleg Strijenov și Liudmila Marcenko au trebuit să repete de mai multe ori scena de pe chei. După citeva ore de lucru intens s-a dat semnalul primei pauze. Mă grăbesc să fac cunoștință cu tinăra eroină a lui Dostoievski. Liudmila Marcenko mă invită în salonul de la etaj unde se adună actorii în timpul pauzelor dintre două filmări.

Are ochii negri, strălucitori și părul castaniu, ușor ondulat. Tinăra actriță în vîrstă de 19 ani este foarte potrivită pentru rolul Nastenkăi, căci ea pare să personifice sinceritatea și simplitatea, calități morale proprii eroinei „Noaptea albe”.

La început, disecția noastră abordează, firește, un singur subiect: activitatea ei în cinematografie.

Liudmila a debutat în „Casa părintească”, film prezentat anul trecut la Festivalul internațional de la Cannes, unde s-a bucurat de multă apreciere.

Am rugat-o pe Marcenko să-mi vorbească despre noul ei film.

— E greu, dar și foarte interesant să interpretez personajele lui Dostoievski. Îmi doresc mult să pot interpreta cele mai diferite roluri.

— Se pare însă că pînă acum vi s-au îndreptat îndeosebi roluri dramatice?

— Nu e tocmai așa. De pildă, în coproducția sovieto-franceză „Leon Garroce își caută priete-

filme încă înainte de a termina institutul. Așa s-a întîmplat și cu Marcenko.

Institutul unional de cinematografie atrage în fiecare an nenumărați candidați. Pentru a fi admis, fiecare trebuie să se prezinte la citeva probe eliminatorii destul de dificile. În cursul acestor probe, studenții facultății de actorie trebuie să-și demonstreze posibilitățile interpretative în cele mai diferite genuri. Cei care

Liudmila Marcenko

CANNES, XIII

La cel de al XIII-lea Festival internațional al filmului de la Cannes, cinematografia sovietică este reprezentată de filmul „Balada soldatului”. Va fi prezentat de asemenea, în afara competiției, filmul „Doamna cu cățelul”, transpunerea pentru ecran a celebrei nuvele a lui Cehov. Din delegația cineaștilor sovietici care asistă la Festival fac parte regizorii Grigori Kozințev (membru în juriul pentru filmele artistice), actorii Alexei Batalov și Irina Savvina — interpreții filmului „Doamna cu cățelul”, precum și regizorii Grigori Ciuhrai și Iosif Heișit.

În clișeu: actorii V. Ivașov și Janna Prohorenko într-un cadru din „Balada soldatului”.

Călătorie

În jurul lumii

Cineaștii studioului de filme științifice din Moscova au început să lucreze la un ciclu de filme geografice care vor permite spectatorilor să întreprindă călătorii în cele mai îndepărtate colțuri ale lumii. Ciclul de filme se intitulează „Atlas geografic” și este realizat de regizorul V. A. Șneiderov. El însuși un turist pasionat, Șneiderov a străbătut cu aparatul de filmare nenumărate țări, printre care Japonia, China, țările Europei occidentale și ale Americii Latine, țările arabe, ținuturile Arcticii și ale munților Tian-Șan.

Atlasul cinematografic va cuprinde 362 filme de scurt metraj care vor fi turnate în decursul mai multor ani. Anul acesta studioul va turna primele 15 filme din cadrul ciclului. Au și fost terminate scurtele metraje în culori „Ghețarii din Kodar”, „În nisipurile Ordosului” și „Pe valea râului Ciar”. Se vor termina de asemenea în curînd filmele „Monumentul străvechiului Turfan” și „Pe ghețarul Fedcenko”.

REFLECTOR

La 14 mai se va deschide la Minsk cel de al III-lea Festival unional al filmului sovietic. Vor fi prezentate 30 de filme artistice și 70 de filme documentare și științifice, creații ale studiourilor din republicile U.R.S.S. Studiourile „Mosfilm” prezintă la acest festival comedia „Ștengarii”, „Balada soldatului” și Dimineața mohorâtă; studiourile „Maxim Gorki” — „Casa părintească” și „Stele de mai”; studioul „Lenfilm” — „Mantaua” ș.a.

Romanul „Cînd se unesc riurile” al scriitorului bielorus Petrus Brovka este transpus pentru ecran de o echipă de cineaști ai studioului „Be arusfilm” și al studioului din Vilnius.

„Nimeni n-a iubit așa” se intitulează o nouă producție a studioului „A. Dovjenko” din Kiev. Scenariul aparține scriitorului Vadim Sobko și regizorului A. Slesarenko. Eroii filmului sînt conșononiști și participă la construcția unei noi exploatare miniere din Donbass.

Printre recente ecranizări după povestirile lui A. P. Cehov se numără și filmul „Aniula”, realizat la „Mosfilm” de regizorul M. Andjaparidze. În rolurile principale se află K. Blohina, A. Adoșkin, O. Jakov.

„Matteo Falcone”, cunoscuta nuvelă a scriitorului francez Prosper Mérimée a fost adaptată pentru ecran de cineaștii studioului „Azerbaidjan film” din Baku. Filmul este regizat de Tojk Tağızade, autorul filmului „Pe țărnițe îndepărtate”, care a rulat și pe ecranele noastre. În rolul lui Matteo, omul neînduplecat care nu pregetă să-șiucidă propriul copil pentru că a încălcat legile nescrise ale ospitalității, apare actorul Nadar Sașlik-oglu.

Parfumul „Krasnaia Moskva” le întrece pe toate celelalte, ne asigură cele două muncitoare de la fabrica de cosmetice „Novaia Zarea”.

Pentru frumusețea dumneavoastră...

Sunt rare femeile care să rămână indiferente în fața unei vitrine de parfumi. Admirând produsele expuse, ele încearcă nu numai un simțămînt de curiozitate, dar și unul de satisfacție, căci micile cutii și flacoane reprezintă un prețios auxiliu al frumuseții lor.

M-am hotărît, aşadar, să vizitez o fabrică de parfumi din Moscova, „Svoboda”, ale cărei produse sînt cunoscute tuturor femeilor sovietice. Directorul fabricii, Ivan Aratov, ne-a informat cu amabilitate că fabrica livrează zilnic depozitelor 1.500.000 săpunuri de toaletă și 1 milion de cutii și tuburi cu diverse cosmetice.

Dar „Svoboda” nu este unica fabrică sovietică care livrează asemenea uriașe cantități de cosmetice. Fabrica „Novaia Zarea” din Leningrad, de pildă, produce anual aproape 20 de milioane de cutii de pudră, iar fabrica „Rassvet” peste 300 de litri de loțiuni, 7-8 milioane rujuri de buze etc. Fabrici de parfumi și produse cosmetice există și la Riga, Krasnodar, Harkov, Lvov precum și în alte orașe ale Uniunii Sovietice.

Toate aceste produse își datorează existența laboratorului cosmetic de cercetări științifice al Institutului de substanțe odorante sintetice și naturale.

Formulele cremelor, loțiunilor, pudrelor, rujurilor etc., laboratorul le elaborează în strînsă colaborare cu Institutul de cosmetică medicală, Institutul de vitamine și alte instituții medicale și științifice.

Așa, de pildă, laboratoarele institutului și cele ale fabricii „Svoboda” conlucrează la punerea la punct a unor creme de protecție, așa zise profesionale, solicitate de femeile care lucrează în întreprinderile industriale. Primele care vor beneficia de un nou unguent vor fi pescărele; la dispoziția lor va fi pusă o cremă care protejează tenul împotriva apei sărate de mare.

În ultimul timp, în galandarele parfumeriilor au apărut, în cantități din ce în ce mai mari, noi produse cosmetice. Este vor-

ba de cremele „Atlasnii” și „Moskovski” care conțin vitamina „A” și care se bucură de mare căutare. Sînt de asemenea apreciate loțiunile tonifiante „Utro”, „Start” și „Finis”, preparate pe bază de vegetale ș.a.

La Expoziția universală de la Bruxelles produsele cosmetice sovietice li s-a conferit o medalie de argint. Unele din ele, în deosebi diferitele sorturi de săpunuri sînt mult solicitate în Grecia și Siria, în Suedia și Canada, în Mexic etc.

Nina Prudkova

ȘAH

Mihail Tal, prodigiosul maestru al combinațiilor, a reușit turul de forță de a deveni campion mondial la 23 de ani. Victoria sa în meciul cu Botvinnik, clară și convingătoare, a încheiat astfel în mod strălucit seria de ultimele biruințe pe care le-a înregistrat noul campion în ultimii trei ani.

Campion al U.R.S.S. în 1957 și 1958 (la 20 de ani!), învingător în turnee „interzonale” de la Porto-Roj în 1958, apoi, obținînd rînd pe rînd cel mai bun rezultat la olimpiada din 1958, locul 1 la marele turneu internațional de la Zürich 1959, dificila victorie în turneul „candidaților” în 1959 și, în sfîrșit, ultimul obstacol — meciul cu Botvinnik — prin toate aceste examene Mihail Tal a trecut cu o ușurință remarcabilă. Unii comentatori au încercat să explice victoriile lui Tal prin... norocul său fenomenal. Dar după flecare succes urma altul, demonstrînd astfel că nu norocul, ci forța și talentul stau la baza excepționalelor sale victorii.

Lucrul acesta a fost confirmat de desfășurarea meciului pentru titlu cu Botvinnik. Tal a dominat tot timpul, dovedindu-se nu numai un îndrăzneț și inspirat jucător de atac și combinații, ci și un răbdător și ingenios maestru al avărilor. După un început vijelios care l-a adus un avantaj de trei puncte (5:2 după primele 7 partide), Tal a avut de înfruntat un Botvinnik, acest strateg neîntrecut. Toate încercările de a vorifica micul avantaj pozițional s-au izbit de o rezistență neașteptată din partea lui Tal, care a reușit să remizeze cîteva partide în care la un moment dat se afla în dezavantaj, folosind cele mai mici inexactități tactice ale adversarului său. Astfel, toate străduințele lui Botvinnik în această fază a meciului n-au dus la niciun rezultat pozitiv:

A.R.L.U.S.

Cluj

Consiliul regional A.R.L.U.S.-Cluj, în colaborare cu U.C.F.S. a organizat în sala clubului de limba rusă din localitate o seară de saș intitulată „Cele mai frumoase partide din întîlnirea Botvinnik-Tal”, la care au participat numeroși amatori de șah. Tot la Cluj, Consiliul regional A.R.L.U.S. și Casa regională de creație populară au inițiat un concurs de artă populară și pictură pe tema „Prietenia romino-sovietică și viața fericită a oamenilor muncii din patria noastră”.

Regiunea Stalin

În tradițiile comunei Ilen, raionul Făgăraș a intrat și obiceiul de a se organiza, periodic, duminică A.R.L.U.S. Recent, Comisia A.R.L.U.S. din comună a organizat o astfel de manifestare, în cadrul căreia tov. Ion Oancea, președintele sfatului popular comunal a vorbit despre „Rezervele creșterii producției de produse animale în U.R.S.S.”. În aceeași zi, la școala din comună a avut loc o dimineață de lecturi din viața elevilor sovietici, iar la căminul cultural un concurs de șah. S-a ținut de asemenea conferința „Uniunea Sovietică luptătoare consecventă pentru apărarea păcii în întreaga lume”. Manifestările s-au încheiat cu un program artistic, prezentat de elevii școlii medii din comună.

Galați

În sala cinematografului „Popular” din Galați a avut loc o conferință despre vizita lui N. S. Hrușciov în Franța, la care au participat peste 800 de oameni ai muncii din localitate. O conferință cu acest subiect a fost ținută și în sala Palatului culturii din orașul Brăila.

Numeroase alte conferințe au fost expuse în ultimul timp în întreprinderile și instituțiile din regiune.

Consiliul regional acordă atenție popularizării realizărilor sovietice prin foto-expoziții. Astfel de expoziții au fost amenajate în orașul Galați și în centrele de raioane, în unele unități industriale și agricole din regiune.

Constanța

La Casa prieteniei romino-sovietice a avut loc o seară literară pe tema „Prietenia romino-sovietică oglindită în poezia rominească”. Iar la Tulcea un concurs „Cine știe cîștigă”, intitulat „Pe șantierul septenarului”. La concurs au participat muncitorii de la întreprinderile „Piscicola” și T.A.V.S. din localitate.

Timișoara

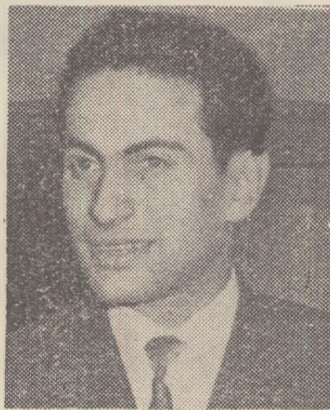
În sala Teatrului de Stat din Lugoj, regiunea Timișoara, a avut loc un concert simfonic, organizat de Consiliul raional A.R.L.U.S. în colaborare cu secția de învățămînt și cultură a sfatului popular raional. La acest concert, prezentat de orchestra de copii a Casei prieteniei romino-sovietice din Timișoara, cu concursul unor soliști ai Operei de Stat din Timișoara, au participat peste 500 de persoane.

La Institutul agronomic din Timișoara a avut loc un simpozion pe tema „Noutăți tehnico-științifice din agricultura sovietică și aplicarea lor în condițiile țării noastre”, la care au participat numeroși profesori de specialitate, ingineri agronomi, studenți etc. Cu acest prilej au fost prezentate o serie de referate între care „Folosirea izotopilor radioactivi în agricultura Uniunii Sovietice”, „Not realizări ale agrobiologiei meluriste”, „Reorganizarea colhozurilor și parcurilor de mașini și tractoare din U.R.S.S. și influența asupra productivității muncii agricole” etc.

Epilog

nik care și-a regăsit echilibrul și care în următoarea fază a meciului a depus toate eforturile pentru a recîștiga terenul pierdut. Două victorii ale sale în partidele 8 și 9 au redus scorul la 5:4.

Dar Tal a știut să se adapteze noului stil de joc impus de Botvinnik: manevre poziționale, evitarea complicațiilor combinate și a riscurilor. El a reușit nu numai să se adapteze acestui stil, ci chiar să-l întrecă pe Botvinnik care și-a regăsit echilibrul și care în următoarea fază a meciului a depus toate eforturile pentru a recîștiga terenul pierdut. Două victorii ale sale în partidele 8 și 9 au redus scorul la 5:4.

Mihail Tal

o pierdere în partida a 11-a, apoi o serie de remize. Momentul decisiv al luptei a survenit în partida a 17-a, cînd după o apărare dificilă se părea că Botvinnik a reușit să pareze atacul lui Tal, rămînd cu un avantaj material decisiv. O greșeală gravă în criză de timp, la mutarea a 39-a, a răsturnat însă complet situația și Tal a cîștigat. În loc ca scorul să se reducă la 9:8 el s-a mărit la 10:7 în favoarea lui Tal și cu aceasta, din punct de vedere practic, meciul s-a încheiat. Tal a mai cîștigat partida a 19-a și, remizînd ultimele două, a cîștigat meciul cu scorul final de 12½—8½ (13 remize, 2 pierdute și 16 cîștigate).

Scriam într-un articol, înainte de începerea meciului, că Botvinnik și Tal sînt două personalități șahiste cu totul opuse, reprezentînd stiluri de joc diferite. Victoria lui Tal în acest meci reprezintă victoria stilului combinativ, concret dar în același timp îndrăzneț pînă la risc, asupra stilului mai prudent, strategic pozițional reprezentat de Botvinnik. Amîndouă aceste concepții de joc își au reprezentanții lor în cadrul școlii șahiste sovietice și, mai mult ca sigur, disputa teoretică și practică nu poate fi considerată încheiată cu acest meci.

Cel mai tînăr campion al lumii va deschide oare, ca altă dată și mal tînărul Morphy, o nouă eră în istoria șahului? Dacă ne gândim la efervescența produsă în lumea șahului de apariția și ascensiunea rapidă și impresionantă a lui Tal, la disculpă pasionate pe care le-a provocat stilul său original de joc, la controversa teoretică care a început, avem toate motivele să credem că așa va fi.

S. Samarian

SCRISORI din U.R.S.S.

Mă interesează viața tineretului român

Am absolvit școala medie în 1958 și acum sînt student în anul II la Institutul de bibliologie din Moscova. Doresc să corespondez cu un student din România, spre a afla cum trăiește și învață tineretul din țara dv.

ELENA KIRDIVA
ul. Smetenka 9, kv. 51
Moscova 1—45

Să ne împrietenim!

Am 20 de ani, am absolvit un Institut tehnic și acum lucrez în orașul Baku. Aș vrea să corespondez cu un tînăr de aceeași vîrstă.

VASILII VORONIN
Baku — 33
Poșta do vobrevovanii

Doresc să corespondez cu un medic

Sînt medic pensionar. Doresc să corespondez cu un coleg din România.

D. STOIKIN
ul. Cernișevskovo 50
kv. 3 Saratov

Sînt un filatelist pasionat

Sînt un pasionat colecționar de mărci poștale închinute lui V. I. Lenin. Aș vrea să stabilesc legături cu colecționari din țara dv.

STEPAN SPIȚIN
Prospekt V. I. Lenina
nr. 45, kv. 25
Celeabinsk

Cine ne răspunde?

Dorim să correspondăm cu elevi din țara dv.

Elevii clasei a VI-a
a școlii nr. 321 din
Leningrad

Să facem schimb de cărți poștale ilustrate!

Sînt studentă. Mă interesează arhitectura, arta și muzica. Doresc să fac schimb de cărți poștale ilustrate cu tineri din România.

KSANA PLOTIȚINA
ul. Lomonosova 22,
kv. 4 Leningrad F—2.

...și de timbre

Colecția mea numără peste 20.000 de mărci poștale din diferite țări ale lumii. Vreau să fac schimb cu filateliști din România.

R. M. ABRAMOV
Tiumen — 3,
ul. Kamîșninskala 8

Dorința unui filumenist

Colecționez etichete de cutii de chibrituri. Doresc să stabilesc legături cu filumeniști din România.

G. KARPOV
reg. Novgorod, Okulovka ul. Kirova 14,
kv. 6

Sîntem studenți

Sîntem studenți la Institutul de construcții. Vrem să corespondez cu utemiști din România.

IDA și PAVLINA VIHNIS
Novorossisk, Krasnodarski krai, ul. Sovetov 26,
kv. 50

Ca viitor inginer

Sînt desenatoare la o întreprindere din Moscova și mă pregătesc pentru examenul de admitere la Institutul de construcții de mașini. Ca viitor inginer, mă interesează mult realizările tehnice din țara dv. Deși n-am vizitat România, cunosc multe lucruri despre ea. Îmi plac în mod deosebit cîntecul și dansurile populare rominești. Aș vrea să corespondez cu un tînăr român.

SVETLANA KOSLOVA
Moscova V—17, Malii Tolmacevski per.
No. 67, kv. 36.

Poșta redactiei

ELISABETA BANI
— Jimbolla, **NICOLAE JAGARU** — Reșița
Am primit scrisorile dv. și vă vom satisface cererile

ILIE BODOICU — Iacoveni-Suceava
Vi s-a expedit prin colet poștal aparatul de fotografiat câștigat de dv. la ancheta-concurs.

GHEORGHE JURCA
— Gura-Barza, regiunea Hunedoara
1) La rubrica noastră „Scrisori din U.R.S.S.” găsiți adresele care vă interesează. 2) Din opera lui Taras Șevcenko a apărut în traducere românească volumul de versuri „Cobzar”. S-a publicat de asemenea o prezentare a vieții și operei poetului intitulată „Taras Șevcenko — marele poet ucrainean democrat revoluționar” de E. P. Kiriliuk. Cele două cărți se găsesc probabil și la biblioteca raională — Brad. 3) Vă sfătuim să trimiteți informații despre munca minerilor de la exploatarea Gura-Barza, ziarului „Scinteia tinerețului” sau altui cotidian.

GAVRIL HUSERAȘ
și **ARON OLARU** — com. Măgești, regiunea Oradea
1) Puteți trimite scrisoarea. 2) Da.

Tatiana Samoilova este căsătorită cu actorul Vasili Lanovoi, interpretul principal al filmelor „Examen de maturitate” și „Pavel Korceaghin”. 3) Scrieți-le în limba română 4) Tatiana Samoilova scrieți-i la Teatrul „V. V. Maiakovski” din Moscova iar lui Borisova la Teatrul „Vahtangov” din Moscova

EUGEN IONESCU
— elev Craiova
Vă rugăm să ne comunicați adresa dv. exactă pentru a vă putea expedia premiul câștigat de dv. la ancheta noastră concurs.

IOAN COMAN — Orașul Stalin
Între timp ați primit probabil a bucur, care vi s-a expedit prin colet poștal.

ELEONORA MAIOR
— com. Simpetrul German, regiunea Timișoara
Ne-a sosit și ultima dv. scrisoare. Vom cauta să o rezolvăm cât mai curând.

RUDOLF IONESCU
— Timișoara
Problema care vă interesează nu este de competența noastră. Ar fi bine să vă adresați ziarului „Muncitorul sanitar”, str. Alexandra Sabia nr. 1 București.

Primele femei la Polul Nord

Știați că primele femei din lume care au ajuns la Polul Nord sînt două sovietice, Maria Klionova, doctor în științe geologice și mineralogice și Zinaida Sidorisna pilot al aviației polare?

Presa sovietică a publicat pe larg, la vremea respectivă, (august-octombrie 1954) interviuri și articole despre temerarele călătorești precum și numeroase amănunte despre expediția polară la care au participat

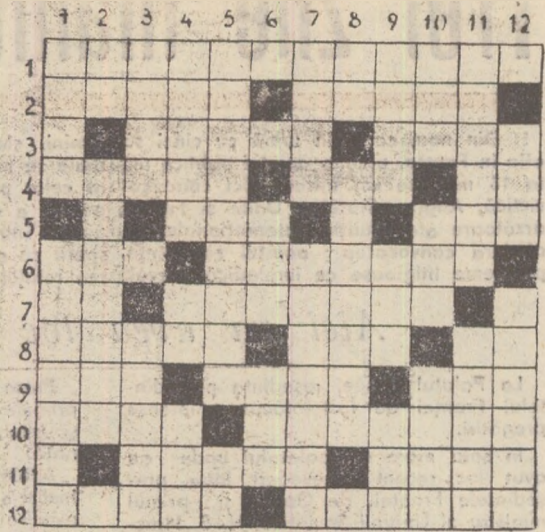
Înainte a acestei expediții, Maria Klionova a făcut numeroase cercetări oceanografice în mările Barent și Kara în apele Groenlandei și în alte mări ale Arcticii. La 3 august 1954, ea a părăsit Moscova la bordul avionului lui Mihail Stupisîn. Erou al Uniunii Sovietice iar la 11 august a aterizat pe un aerodrom de gheață, în apropierea stațiunii în derivă „Polul Nord-4”.

În lucrările ei, Maria Klionova descrie în amănunțime cercetările făcute de membrii expediției în regiunea polului. După îndeplinirea misiunii, expediția s-a întors la Moscova la bordul aceluiași avion care, între timp, mai executase două zboruri pe continent

Merită, fără îndoială, menționat că îndrăzneala cercetătoare sovietică și-a închinat întreaga viață studiului depresiunilor marine din Arctica. În 1925 cercetătoarea a participat la o expediție întreprinsă de nava oceanografică „Perseu”, cu care prilej a cercetat mările Barent și Novala-Zemlia iar în 1952, la bordul unei alte nave, „Kripovici”, a înconjurat prin nord arhipelagul Franz-Josef și a studiat mica insulă Victoria, situată în extremitatea vestică a Arcticii sovietice.

Cît despre Zinaida Sidorisna, cea de a doua femeie sovietică care a atins Polul Nord, aceasta a întreprins primul ei zbor arctic deasupra ghețurilor mării Kara. Mai tîrziu a străbătut întreaga Arctica, de-a lungul Căii maritime de nord, de la Marea Barent la peninsula Ciukotka. Iar în 1954, Zinaida și-a încredințat un avion de transport pe care să-l conducă la stațiunile științifice sovietice în derivă „Polul Nord-3” și „Polul Nord-4”.

Așa încît, după ce a biruit dificultățile unui itinerar puțin obișnuit, aterizînd în ziua de 8 mai pe ghețurile în derivă ale stațiunii „Polul Nord-4” Zinaida Sidorisna a devenit prima femeie aviator din lume care a zburat în regiunea Polului Nord.

FEMININA

ORIZONAL: 1) Cerebru roman de L. N. Tolstoi (2 cuv.) 2) Eroina unei piese de G. B. Shaw — Cea mai înțeleaptă femeie din mitologie 3) Răpirea din ... operă de Mozart — Lele 4) Fata, semiprețioasă — ...de Barbu — Adina, după ce a plecat la 5) Salut pe vremea Agripinei — Masa și-a pierdut capul 6) Face să cadă cortina... ochilor — Operetă de Kooner 7) În numele Veneriei — Eroina operetii „Trubadurul” de Verdi 8) Harnic, vrednic — Fata din temă — Stai... în hol 9) Unchiul... de astă iarnă — Din Arabia — Cadou 10) Tunsoare — Balerină sovietică cu renume mondial. 11) Discurs cu pahar în mînă — Persia 12) Personaj feminin din piesa „Trei surori” de A. P. Cehov — Grație... mitologică.

VERTICAL: 1) Haide la o... operă de Verdi — Ventilator... feminin 2) O noră la început! — Apartamentul femeilor în casele grecești din antichitate 3) Nună — Mătușă... Constanța 4) Tinăra și talentata artistă din navela ecranizată „Cotoșana hoată” de A. I. Herțen — Unitate de măsură chinezească — Sunet-ton 5) Autoarea romanului „Fabrica de cherestea” — Asia 6) Zeită a pădurii, titlul unei poezii de Mihail Eminescu — Cetățean al Uniunii Sovietice 7) „Lunda...”, poezie de Vasile Alecsandri — Instrument 8) Și latinește — Povestire de Prosper Merimée 9) Aneta sau Antoaneta ...acasă — Curelușă din Iran 10) Fluvial din opera „Aida” 11) Eroină în piesa „Rețeta fericirii” de Aurel Baranga — Soția mesterului Manole — Teodora, alintată 11) Personaj feminin din romanul „Război și pace” — „Floarea din...”, operetă de Paul Abraham 12) A! Desigur... e un nume feminin — Sora Ana ...într-un cuvînt!

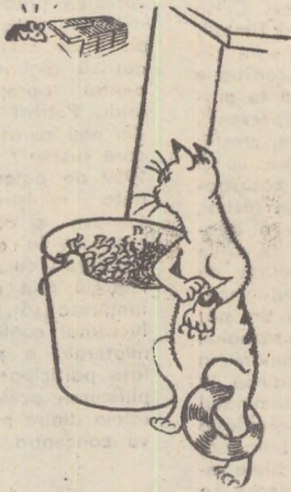

PENTRU COPIII DVS!

CUMPARAȚI

ciocolată, șerbaturi, drageuri, rahat, dropsuri, bomboane umplute, care se găsesc în sortimente bogate în magazinele alimentare

UMOR

— Da' nehotărît mai e! O să trebuiască s-astept cam mult!
desen de A. Zubov

• În curînd pe ecranele Capitalei •

UN NOU FILM ROMINESC

VALURILE DUNĂRII

O PRODUCȚIE A STUDIULUI CINEMATOGRAFIC „BUCUREȘTI”

SCENARIUL :

FRANCISC MUNTEANU și TITUS POPOVICI

REGIA :

LIVIU CIULEI.

MUZICA : THEODOR GHEORGHIU

cu :

LAZAR VRABYE, LIVIU CIULEI, IRINA PETRESCU, ȘTEFAN CIUBOTARAȘU, COSTEL CONSTANTINESCU, ION BODIANU.

In Luna mea

Premiu suplimentare

150.000

1 AUTOTURISM și 150.000 lei

LA Pronosport

Trei zile înaintea conferinței la nivel înalt

Din nou, ca și în urmă cu cinci săptămâni, când șeful guvernului sovietic se afla în Franța, atenția opiniei publice mondiale se îndreaptă spre Paris. Peste 3 zile, la 16 mai, se vor întruni aici conducătorii celor patru mari puteri: Uniunea Sovietică, Anglia, Statele Unite și Franța, pentru a examina problemele cele mai arzătoare ale situației internaționale. Popoarele întregii lumi, care au salutat cu căldură convocarea acestei conferințe, speră că ea va duce la rezolvarea multor probleme litigioase ce împiedică dezvoltarea relațiilor normale între state.

Aici va avea loc întâlnirea

La Palatul Elysée, reședința președintelui Franței au fost făcute intense pregătiri.

În sala mare a palatului unde au avut loc recent întrevederi între președintele Franței, de Gaulle și primul ministru al Uniunii Sovietice, N. S. Hrușciov, se vor întruni luni la ora 9 șefii celor patru guverne. Ei vor lua loc în jurul unei mese rotunde cu un diametru de trei metri. Dar aceasta nu este singura masă a conferinței. Au fost pregătite două alte mese, mai mari, pentru ședințele la care vor participa și miniștrii de externe precum și principalii consilieri ai delegațiilor.

După cum anunță agențiile de presă, tratativele celor patru puteri se vor desfășura la trei niveluri: între șefii de guverne, între miniștrii de externe și între alte înalte oficialități ale celor patru țări. După ședința plenară de luni, șefii de guverne vor continua să se întâlnească în zilele următoare dimineața iar miniștrii de externe după-amiaza.

Deși se prevede că lucrările conferinței se vor desfășura în secret, peste 3.000 de ziaristi, radioreporterii și fotografi din toate culturile lumii și-au anunțat sosirea la Paris pentru a putea urmări lucrările conferinței.

Între timp, în capitalele țărilor participante se fac ultimele pregătiri.

Factorul hotărâtor care a determinat ținerea conferinței

Cum s-a ajuns la întâlnirea la nivel înalt?

Referindu-se la apropiatul eveniment, ziarul american „New York Times” scria recent: „Cu un an în urmă, majoritatea observatorilor considerau că este puțin probabil ca conferința la nivel înalt să aibă loc în mai 1960. Ce s-a întâmplat în lume în acest timp?” Cel mai sincer răspuns la această întrebare, după cum consideră „New York Times” este că „Uniunea Sovietică a dorit această conferință și a reușit să-și impună dorința Statelor Unite și principalilor lor aliați”. Dar „New York Times” nu spune lucrurilor prin capăt. Conferința la nivel înalt, pentru care guvernul sovietic și guvernele celorlalte țări socialiste au luptat atât de activ sînt necesare nu numai Uniunii Sovietice, ci tuturor țărilor, tuturor popoarelor. Tocmai de aceea popoarele au susținut ideea actualei întâlniri.

Vizita istorică a lui N. S. Hrușciov în S.U.A., călătoriile sale în țările Asiei și în Franța, întâlnirile cu șefii de state și guverne, precum și cu alți oameni de stat și fruntași ai vieții publice, cu masele largi populare din numeroase țări, au contribuit în mod hotărâtor la slăbirea încordării internaționale, la întărirea păcii, au creat premisele convocării conferinței la nivel înalt.

În prezent, numărul acelor care se pronunță pentru pace și coexistență pașnică a deosebit cu mult limitele mișcărilor partizanilor păcii, care cu un dece-

Agenda conferinței

În fața conferinței de la Paris stau probleme importante ca înlăturarea rămășițelor celui de al doilea război mondial, rămășițe care decurg din lipsa unui tratat de pace cu Germania și din situația anormală, primejdioasă pe care o reprezintă Berlinul occidental. Pe ordinea de zi a conferinței se află problema încheierii unui acord cu privire la dezarmarea generală și totală și încetarea experiențelor cu arme nucleare, precum și problema relațiilor reciproce între țările capitaliste și socialiste. În toate aceste probleme, Uniunea Sovietică a făcut propuneri clare, care urmăresc să asigure succesul conferinței la nivel înalt.

La trei zile înaintea marii confruntări, comentarii de presă din lumea întreagă se întreabă în ce măsură conferința la nivel înalt va îndreptăți speranțele popoarelor? Răspunsul la această întrebare depinde de poziția pe care o vor adopta cei patru conducători de state, asupra cărora apasă principala răspundere a asigurării păcii. Poziția Uniunii Sovietice a fost reafirmată în

Presă din lumea întreagă publică pe primele pagini, cu titluri mari, articole și informații despre apropiata conferință.

Actuala întâlnire reprezintă prin ea însăși o biruință a ideii coexistenței pașnice, o încununare a eforturilor depuse de Uniunea Sovietică și de celelalte țări socialiste ca problemele majore ale situației internaționale să fie abordate la masa verde a conferinței. Convocarea conferinței este rodul eforturilor pe care popoarele din întreaga lume le-au întreprins pentru ca problemele internaționale litigioase să fie rezolvate pe calea tratatelor, nu prin forță. Ea a fost precedată de numeroase întâlniri și contacts între șefii de state și guverne. În ultimul an, Macmillan, Eisenhower și de Gaulle și-au pus semnătura alături de N. S. Hrușciov pe documente care în esență recunosc necesitatea renunțării la forță în rezolvarea problemelor litigioase. Evident, aceasta reprezintă o recunoaștere într-o formă concisă a principalului principiu al coexistenței pașnice.

Salutînd acest prim pas spre realizarea destinderii internaționale, opinia publică nu trece însă cu vederea faptul că există numeroase cazuri cînd diplomația occidentală acționează în contradicție cu angajamentele șefilor de guverne și state respective, dînd curs preșinurilor cercurilor militariste agresive,

nu în urmă a pornit nobila luptă pentru apărarea bunului cel mai de preț al omenirii, Vasta zonă a păcii s-a lărgit considerabil. Și în țările capitaliste forțele păcii și democrației au devenit mai unite, mai organizate. Așa, de pildă, mișcarea pentru renunțarea de către Marea Britanie la înarmarea nucleară a cuprins sute de mii de englezi. După cum scria recent ziarul „New York Times”, marșul împotriva înarmării nucleare organizat de această mișcare constituie „cea mai mare demonstrație de la mișcarea chartistă și pînă în prezent”. Schimbarea raporturilor de forțe, creșterea forței lagărului socialist, precum și caracterul evident al urmărilor catastrofale pe care le poate avea un război, toate acestea au contribuit la o diferențiere a pozițiilor chiar și în cercurile guvernante ale statelor imperialiste. În aceste țări, alături de adversarii încă pășiți ai păcii, apar oameni de stat lucizi, care își dau seama că războiul, folosirea mijloacelor de exterminare în masă, ar fi o nebunie. Referindu-se la această nouă situație, săptămînalul francez „Perspective”, care oglindește starea de spirit a cercurilor burgheze influente din Franța, a scris zilele acestea că raportul de forțe care se schimbă determină Statele Unite să se situeze pe o poziție defensivă și că a trecut timpul cînd ele (S.U.A.) sperau să mai uimească lumea cu modul de viață american, să instaureze „Peace American” (Pacea americană).

mod lîmpede de N. S. Hrușciov în raportul prezentat la recenta Sesiune a Sovietului Suprem al U.R.S.S.: „Noi venim la conferința de la Paris cu inima curată, cu intenții bune și nu ne vom ocupa eforturile pentru a obține un acord reciproc acceptabil... Am depus și vom depune toate eforturile pentru a obține rezolvarea problemelor actuale pe calea tratatelor. Am fi cît se poate de bucuroși dacă lucrurile ar lua o întorsătură mai bună, adică s-ar ajunge la un acord între reprezentanții statelor care participă la conferința șefilor

de guverne. Nu este însă just să ne autolînim. După cum se spunea în vremurile vechi: „În nădejdea lui Dumnezeu nu te culca pe o ureche”.

Această poziție fermă și clară a Uniunii Sovietice nu poate fi cîntăcită de refuzul actual al puterilor occidentale de a consimți la încheierea grabnică a acordului cu privire la interzicerea experiențelor cu arme nucleare, nici de provocarea pusă la cale de cîntăca militaristă americană, care a trimis avionul pilotat de spionul Francis Gary Powers să traverseze Uniunea Sovietică pentru a fotografia obiective militare. Zborul provocator al avionului american a constituit o manifestare brutală îndreptată împotriva destinderii internaționale, o tentativă de a ridica dificultăți serioase în calea conferinței de la Paris. Vigilența și fermitatea cu care Uniunea Sovietică a ripostat acestel

provocări, a făcut ca ea să se întoarcă împotriva celor ce au pus-o la cale. Pînă și ziarul „New York Times” a fost nevoit să vorbească despre „compromiterea poziției americane”. Și dacă unii senatori se arătau deosebit de belicoși înainte ca demascarea să fi mers pînă la capăt, ulterior ei au cerut resemnații... destituirea „ofițerilor vinovați”. Iar senatorul democrat Church a declarat: „Hrușciov a reușit o uriașă victorie diplomatică. Pentru noi aceasta înseamnă o mare înfrîngere”. Este drept că unora dintre declarații nu le sînt străine considerentele electorale - în acest an S.U.A. va căpăta un nou președinte, un nou vicepreședinte, cîteva zeci de noi senatori, cîteva sute de noi membri ai Camerei reprezentanților; dar luările de poziție ale eventualilor candidați nu fac decît să confirme pulsul opiniei publice.

Cu ce se prezintă Occidentul la Paris?

Perioada premergătoare conferinței de la Paris a fost febrilă pentru diplomația occidentală.

La mijlocul lui aprilie, la Washington a avut loc o conferință a miniștrilor Afacerilor Externe. La începutul lunii mai, miniștrii occidentali s-au întrunit din nou la Istanbul, iar în prezent, după cum arată K. Thaler, corespondentul agenției United Press International, între S.U.A., Anglia și Franța au început la 9 mai „consultări urgente și confidențiale”. Înainte de sfîrșitul săptămînilor, va avea loc o conferință a miniștrilor Afacerilor Externe a celor trei puteri occidentale, iar la 15 mai președintele Eisenhower, de Gaulle și Macmillan se vor întruni la Paris „pentru a-și alinia strategia în vederea confruntării de la 16 mai”.

Opinia publică are dreptul să pretindă ca toate aceste pregătiri să tindă a asigura succesul conferinței. Din păcate, numeroase ecouri obligă la circumspecțiune. Este caracteristică în acest sens recunoașterea făcută zilele trecute de ziarul „Wall Street Journal”, organul marii finanțe americane. Occidentul, arăta acest ziar, se gîndește din nou să recurgă la politica „tergiversărilor”, ceea ce ar permite să se prelungească conferința la nivel înalt „pe 5, 10 sau 20 de ani” lăsînd la o parte rezolvarea problemelor fundamentale.

La întâlnirea lor de la Washington, miniștrii de Externe occidentali au încercat să elaboreze o platformă comună pentru apropiata conferință la nivel înalt. Potrivit acesteia ar urma să fie din nou reinviat faimosul „plan pachet” care fusese prezentat în vara anului 1959 de puterile occidentale la conferința miniștrilor de externe de la Geneva și care a împiedicat să se ajungă la o soluție constructivă în legătură cu statutul Berlinului. O altă metodă prin care adversarii destinderii urmăresc să ridice obstacole în calea lucrărilor conferinței, este abordarea unilaterală a problemelor care stau în fața participanților la conferință și amplificarea acelor probleme asupra cărora se va concentra atenția conferinței. Unii

oamenii de stat occidentali susțin, de pildă, răsufleta teză cu privire la încheierea unui tratat de pace numai după unificarea Germaniei, pe baza unor așa zise „alegeri libere”. Se știe însă că chiar unul din inițiatorii acestei politici, răposatul secretar de stat al S.U.A., Dulles, a recunoscut în declarațiile sale, cu puțin înainte de a începe din viață, cit de sterilă este această poziție. Această poziție nu poate, firește, contribui la elaborarea unei soluții reciproce acceptabile.

Nu pot fi privite cu indiferență nici recente declarații în spiritul „războiului rece” făcute de vicepreședintele S.U.A., Nixon, de secretarul de stat Herter și de secretarul de stat adjunct Douglas Dillon. Nixon, de pildă, recomandă americanilor să se mulțumească cu faptul că „nu va fi mai rău decît înainte”. Dar oare acesta este scopul întâlnirii șefilor de guverne? Oare sarcina lor este de a se eschiva de la elaborarea unor soluții concrete în problemele esențiale?

Bucurîndu-se de aprobarea sutelor de milioane de oameni din lumea întreagă, conferința de la Paris își are însă și adversarii ei fățiși. Apropiata conferință provoacă la Bonn adevărate convulsii de jritare. Cancelarul Adenauer nu și-a ascuns niciodată concepțiile sale reacționare, potrivnice destinderii; dar în prezent declarațiile sale sînt adevărate izbucniri de furie. El afirmă pe toate drumurile că procesul de normalizare a relațiilor internaționale și acțiunea care reflectă acest proces constituie... doar „o modă”. În concordanță cu aceste declarații sînt și faptele revanșardilor de la Bonn. Ei intensifică programul de înarmare forțată, de lărgire a bazelor pentru arma-rachetă, de creare de baze ale Bundeswehr-ului dincolo de frontierele R.F.G. Semnificativ este și faptul că autoritățile vest-germane tergiversează distrugerea așa numitei „linii Siegfried”, sistemul de întărituri subterane creat de hitleriști în scopuri agresive de-a lungul frontierelor Germaniei cu Franța. La Bonn se prevede terminarea acestor operații abia în... 1965!

Voința popoarelor

Dar popoarele vor să se pună capăt nu numai tranșelor celui de al doilea război mondial, ci să se creeze condiții care să asigure stabilirea unei păci trinitice. Sprijinitorii blocurilor militare, al regimurilor falimentare n-au uitat desigur că la recenta sesiune a Consiliului N.A.T.O. care a avut loc în clădirea primăriei din Istanbul dezbaterile erau întretiate de strigătele „Libertate”, „Jos blocurile militare!”. Faptul că domnilor Herter, Lloyd, von Brentano și ceilalți au trebuit să se îndrepte spre sediul unde avea loc sesiunea N.A.T.O. la adăposturile tancurilor și a zecilor de cordoane de poliție, este de natură să exprime caracterul antipopular al alianței atlantice.

În actualul stadiu al relațiilor internaționale, forțele reacționare imperia-

liste pot frîna procesul de destindere, dar nu pot în nici un caz să întoarcă lucrurile înapoi. Succesele obținute pînă în prezent în destinderea încordării internaționale, care au la bază în primul rînd creșterea forțelor socialismului și păcii, dau temei să se considere că actuala destindere va putea fi transformată pînă la urmă într-o pace trinitică. Nu este desigur ușor să înalți edificiul păcii. Dar încă de pe acum se poate spune că cu cit voința popoarelor va fi mai hotărîtă și mai consecventă, cu atît edificiul păcii va avea o temelie mai trinitică. Conferința care începe luni la Paris este o etapă importantă pe acest drum.

Ion Manea

SĂPTĂMÎNA